

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.	Asiakirjan päivämäärä on:	24.04.2026
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.	Dokumentet är daterat:	24.04.2026
This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.	The document is dated:	24.04.2026

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Veera Vesterinen
Pvm / Datum / Date: 24.04.2026

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi
Pvm / Datum / Date: 24.04.2026

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Väre Oy
PL 1
70301 KUOPIO

Asia

Sähkömarkkinalain (588/2013) mukaisen toimitusvelvollisen sähkön vähittäismyyntituotteen hinnan kohtuullisuus ja julkisuus sekä pörssihintaan sidottu tuote ainoana toimitusvelvollisena sähkön vähittäismyyntituotteena

Asianosainen

Väre Oy 2923655-1

Perustelut

Asian käsittely

Energiavirastoon on 1.9.2022 ja 10.12.2022 saapunut tutkintapyyntö koskien Väre Oy:n (jäljempänä myös *asianosainen*) toimitusvelvollista sähkönmyyntituotetta. Energiavirasto on saapuneiden tutkintapyyntöjen seurauksena aloittanut tutkinnan koskien asianosaisen sähkömarkkinalain (588/2013) 67 §:n mukaisen toimitusvelvollisen sähkönmyyntituotteen hinnan kohtuullisuutta ja julkisuutta. Lisäksi Energiavirasto on tutkinut muun ohella sitä, voiko pörssihintaan sidottua tuotetta tarjota ainoana toimitusvelvollisena sähkönmyyntituotteena sekä sähkömarkkinalain 68 §:n mukaista vähittäismyyjän myyntiehtojen ilmoittamista Energiavirastolle.

Fingrid Datahub Oy on 1.9.2022 ja 4.4.2023 Energiaviraston pyynnöstä toimittanut asiassa tiedon kunkin jakeluverkonhaltijan vastuualueella toimivasta toimitusvelvollisesta sähkön vähittäismyyjästä. Asianosainen on näiden tietojen mukaan ollut toimitusvelvollinen sähkön vähittäismyyjä Alva Sähköverkko Oy:n, Kuopion Sähköverkko Oy:n, Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n ja Savon Voima Verkko Oy:n vastuualueella (jäljempänä yhdessä myös *jakeluverkonhaltijat*). Kaikki neljä jakeluverkonhaltijaa ovat toimittaneet asiassa lausunnon Energiaviraston pyynnöstä.

Jäljempänä mainituin perustein Energiavirasto on päättänyt tutkia asianosaisen edellä mainittujen sähkömarkkinalaista tulevien velvoitteiden noudattamista ajalla 1.1.2022 – 30.4.2023. Energiavirasto on pyytänyt asianosaista ilmoittamaan sellaiset sähkönmyyntituotteet, joita asianosainen on tarjonnut toimitusvelvollisuustuotteina sekä sellaiset kyseistä ajankohtaa ennen tarjotut toimitusvelvollisuustuotteet, joilla on vielä kyseisen tarkastelujakson aikana ollut voimassa olevia sopimuksia.

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Energiavirasto on pyytänyt asianosaiselta selvitystä ennen kaikkea edellä mainittujen tuotteiden hinnoittelusta, hinta- ja muiden myyntiehtojen julkisuudesta sekä hinta- ja myyntiehtojen ilmoittamisesta Energiavirastolle. Lisäksi Energiavirasto on pyytänyt selvitystä siitä, miksi asianosainen on päättänyt ryhtyä tarjoamaan pörsisähkötuotetta ainoana toimitusvelvollisuustuotteenaan.

Energiavirasto on varannut asianosaiselle mahdollisuuden lausua asiassa sekä esittää tarpeelliseksi katsomaansa selvitystä. Asianosainen on toimittanut asiassa selvityksen 4.1.2023 sekä lisäselvitykset 19.4.2023 ja 2.10.2024.

Johtopäätökset

Energiaviraston toimivalta

Sähkömarkkinalain (588/2013) 106 §:n 2 momentin mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa sähkömarkkinalain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä sähkömarkkinalain nojalla annettujen lupapäätösten noudattamista. Valvonnasta säädetään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa (590/2013).

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa kyseisen lain 2 §:ssä tarkoitetun kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitetussa lainsäädännössä sille annetut tehtävät.

Energiavirasto toteaa, että 8.4.2025 voimaan tulleella lailla sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain muuttamisesta (136/2025) on muutettu sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 9 §:ää. Asia koskee toimitusvelvollisen sähkönmyyntituotteen hinnan kohtuullisuutta ja julkisuutta ajanjaksolla 1.1.2022–30.4.2023, joten Energiavirasto katsoo, että asiassa on sovellettava lainmuutoksen (136/2025) voimaan tullessa voimassa ollutta sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 9 §:ää. Tässä päätöksessä viittauksilla sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 9 §:ään tarkoitetaan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 9 §:ää sellaisena kuin se oli sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain (136/2025) voimaantullessa.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 9 §:n mukaan Energiaviraston on velvoitettava kyseisen lain 2 §:ssä tarkoitetussa kansallisessa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä velvoitteita rikkonut tai laiminlyönyt korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin rikkomus tai laiminlyönti tulee korjata. Päätöksessä voidaan myös määrätä palauttamaan asiakkaalle virheellisesti peritty maksu, jos palautukseen ei sovelleta kyseisen lain 14 §:ssä säädettyä palautusmenettelyä.

Sähkömarkkinalain muuttamisesta annettu laki (497/2023)

Energiavirasto toteaa, että viraston toimivalta sen valvoessa sähkömarkkinalain toimitusvelvollisuutta koskevien säännösten noudattamista on jälkikäteinen, jolloin arvioitaessa lainsäädännön noudattamista on asiaa tarkasteltava suhteessa tutkitavan menettelyn ajankohtana voimassa olleeseen lainsäädäntöön.

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Energiavirasto toteaa, että 1.6.2023 voimaan tulleella lailla sähkömarkkinalain muuttamisesta (497/2023) on muutettu sähkömarkkinalain (588/2013) 67 ja 68 §:ää. Tutkintapyyntö ovat saapuneet Energiavirastoon 1.9.2022 ja 10.12.2022 Tutkintapyyntöissä on pyydetty Energiavirastoa tutkimaan asianosaisen toimitusvelvollista sähkön vähittäismyyntin hinnoittelua ja sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaista julkisuusvelvoitetta. Lisäksi Energiavirasto on oma-aloitteisesti tutkinut 68 §:n mukaista vähittäismyyjän myyntiehtojen ilmoittamista Energiavirastolle sekä sitä voiko pörssihintaan sidottua sähkönmyyntituotetta tarjota ainoana toimitusvelvollisuustuotteena. Energiavirasto on päättänyt tutkia asianosaisen edellä mainittujen sähkömarkkinalaista tulevien velvoitteiden noudattamista ajalla 1.1.2022 – 30.4.2023. Siten tämä päätös koskee asianosaisen menettelyä ajalta ennen 1.6.2023 tapahtunutta lainmuutosta.

Näin ollen Energiavirasto katsoo, että asiassa on sovellettava tutkittavana olleen asianosaisen menettelyn ajankohtana voimassa olleita sähkömarkkinalain 67 ja 68 §:n säännöksiä. Tämän perusteella tässä päätöksessä viittauksilla sähkömarkkinalain 67 ja 68 §:ään tarkoitetaan sähkömarkkinalain 67 ja 68 §:ää sellaisena kuin se oli sähkömarkkinalain muuttamisesta (497/2023) annetun lain voimaantullessa.

Asioiden yhdessä käsitteleminen

Hallintolain (434/2003) 25 §:n mukaan, jos viranomaisessa tehtävä päätös saattaa merkittävästi vaikuttaa muun samassa viranomaisessa samanaikaisesti vireillä olevan asian ratkaisemiseen, viranomaisen on valmisteltava asiat yhdessä ja ratkaistava samalla kertaa, jollei yhdessä käsittelemisestä aiheudu haitallista viivytystä tai jollei se ole asian laadun taikka luonteen vuoksi tarpeetonta.

Energiavirastossa on ollut yhtä aikaa vireillä kaksi tutkintapyyntöä koskien asianosaisen toimitusvelvollisuustuotetta. Energiavirasto on valmistellut asiat hallintolain 25 §:n mukaisesti yhtä aikaa ja antaa molemmissa asioissa ratkaisun samalla kertaa.

Sovellettava Energiaviraston määräys

Energiavirasto toteaa, että 17.7.2023 voimaantulleella Energiaviraston määräyksellä sähkön vähittäismyyjän sähkön vähittäismyyntihintojen ja -ehtojen ilmoittamisesta Energiavirastolle dnro 2495/000002/2022 on kumottu Energiaviraston 4.3.2014 antama Energiaviraston määräys sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle dnro 122/002/2014.

Energiavirasto katsoo, että asiassa on sovellettava tutkittavana olevan asianosaisen menettelyn ajankohtana voimassa ollutta Energiaviraston antamaa määräystä sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle dnro 122/002/2014.

Energiaviraston sähkömarkkinalain mukainen ratkaisukäytäntö ennen 28.6.2023

Sähkömarkkinakeskus (nyk. Energiavirasto) on 23.2.2000 antamallaan päätöksellä (dnro 108/423/99) määritellyt silloin voimassa olleen sähkömarkkinalain 21 §:n ja 22 §:n tarkoittaman toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan sähkön

2659/040202/2022
1964/040200/2022

vähittäismyyntituotteen tunnusmerkit. Päätöksessä Sähkömarkkinakeskus katsoi tällaisen vähittäismyyntituotteen tunnusmerkkien täyttyvän, jos:

- 1) tuotteen hinnat ovat julkisia ja eri maksujen voimassa olevat yksikköhinnat on esitetty myyjän julkisessa painetussa hinnastossa,
- 2) myyjän kaikkien samalla tuotteella olevien asiakkaiden laskutus perustuu samoihin yksikköhintoihin ja jos yksikköhinnat muuttuvat, ne muuttuvat samanaikaisesti kaikilla kyseisellä tuotteella olevilla asiakkailla,
- 3) hinnastossa olevat toimitusvelvollisuustuotteet ovat pääsääntöisesti vapaavalintaisia kaikille kyseisellä alueella oleville asiakkaille ja
- 4) tuotteeseen tehdään pääsääntöisesti vain toistaiseksi voimassa olevia sähkömyyntisopimuksia.

Energiamarkkinaviraston (nyk. Energiavirasto) 29.4.2002 antamassa lausunnossa (dnro 290/631/2001) on käsitelty markkinahintaista sähkömyyntituotetta – mahdollisuutta tarjota toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille tuotetta, jossa sähkö myyntihinta on sidottu sähköpörssin hintaan. Lausunnossa Energiamarkkinavirasto katsoi ottaen huomioon Sähkömarkkinakeskuksen 23.2.2000 antamassa päätöksessä määritellyt toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan sähkö vähittäismyyntituotteen tunnusmerkit, että toimitusvelvollisuuden piirissä sähkö vähittäismyyjä voi tarjota muuttuvahintaisen pörssihintaan sidotun sähkömyyntituotteen julkaisemalla painetun version voimassa olevista hinnoista jokaista uutta alkavaa hintajaksoa varten. Energiamarkkinavirasto katsoi myös, että asiakkaan valinnan mahdollisuuksia ei voida rajoittaa kilpailun piiristä toimitusvelvollisuuden piiriin palatessakaan ainoastaan muuttuvahintaisiin sähkömyyntituotteisiin. Lausunnossa on otettu kantaa myös sellaisiin tilanteisiin, että sähkö markkinahintojen noustessa kilpailuilla markkinoilla olevat suurehko asiakkaat haluavat yllättäen palata takaisin toimitusvelvollisuuden piiriin, mikä saattaa aiheuttaa merkittäviä ongelmia toimitusvelvollisen sähkömyyjän riskienhallintaan.

Samasta asiasta on lausuttu myös Energia-alan Keskusliitto Finergyille 15.11.2002 annetussa lausunnossa (dnro 119/441/2002), jossa on todettu mm. "Energiamarkkinavirasto toteaa edelleen, että toimitusvelvollinen sähkö vähittäismyyjä voi tarjota ns. perinteisten sähkö vähittäismyyntituotteiden rinnalla myös muuttuvahintaisia pörssihintaan sidottuja ns. markkinasähkötuotteita."

Energiavirasto toteaa, että edellä mainitut päätös ja lausunnot on annettu jo 2000-luvun alussa, jonka jälkeen sähkömarkkinalaki on muuttunut tietyin osin. Esimerkiksi toimitusvelvollisuuden piirissä olevien asiakkaiden määritelmä on voimassa olevan sähkömarkkinalain mukaan nyt rajatumpi kuin aiemmin. Lisäksi 29.4.2002 annetun lausunnon jälkeen tilanne on muuttunut siten, että osapuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevan muuttuvahintaisen pörssihintaan sidotun tuotteen osalta riittää laskentakaavan ilmoittaminen etukäteen. Lisäksi 15.11.2002 annetussa lausunnossa ei ole otettu kantaa siihen, voiko muuttuvahintainen pörssihintaan sidottu tuote olla ainoa toimitusvelvollisuustuote.

Energiaviraston päätös dnro 1998/040202/2022, 52/040202/2023, 392/040202/2023

Energiavirasto on 28.6.2023 antamassaan päätöksessä (dnro 1998/040202/2022, 52/040202/2023, 392/040202/2023) muuttanut 23.2.2000 annetussa päätöksessä (dnro 108/423/99) mainittuja toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan vähittäismyyntituotteen tunnusmerkkejä kohtien 1 ja 4 osalta. Päätöksen mukaan 1 kohdan painetun hinnaston vaatimusta toimitusvelvollisen tuotteen tunnusmerkkinä ei ole enää ollut tarkoituksenmukaista edellyttää, sen sijaan riittää, että yhtiöllä on julkaistuna tuotteen hinnat ja ehdot keskeisissä asiakaskanavissa, kuten verkkosivuilla ja asiakaspalvelussa. Kohdasta 4 on poistettu sana "pääsääntöisesti". Muilta osin tunnusmerkit ovat pysyneet muuttumattomina. Energiavirasto katsoo siten toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan vähittäismyyntituotteen tunnusmerkkien täytyvän, jos:

- 1) tuotteen hinnat ja ehdot ovat julkisia ja voimassa olevat hinnat ja ehdot on vapaasti saatavilla ja esitetty myyjän eri asiakaspalvelukanavissa,
- 2) myyjän kaikkien samalla tuotteella olevien asiakkaiden laskutus perustuu samoihin yksikköhintoihin ja jos yksikköhinnat muuttuvat, ne muuttuvat samanaikaisesti kaikilla kyseisellä tuotteella olevilla asiakkailla,
- 3) hinnastossa olevat toimitusvelvollisuustuotteet ovat pääsääntöisesti vapaavalintaisia kaikille kyseisellä alueella oleville asiakkaille ja
- 4) tuotteeseen tehdään vain toistaiseksi voimassa olevia sähkönmyyntisopimuksia.

Lisäksi Energiavirasto toteaa, että 28.6.2023 annettu päätös (dnro 1998/040202/2022, 52/040202/2023, 392/040202/2023) on ensimmäisen päätös koskien sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentissa säädettyä kohtuullista hintaa.

Energiaviraston aiempi maakaasumarkkinalain mukainen ratkaisukäytäntö

Energiavirasto toteaa, että maakaasun vähittäismyyjän toimitusvelvollisuudesta säädetään maakaasumarkkinalain (587/2017) 44 §:ssä. Aiemmin voimassa olleen maakaasumarkkinalain (508/2000) 4 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan maakaasuverkossa määräävässä markkina-asemassa olevan maakaasun myyjän on toimitettava maakaasua kohtuulliseen hintaan verkkoon liittyneen asiakkaan sitä pyytäessä, jos asiakkaalla ei ole muita taloudellisesti kilpailukykyisiä vaihtoehtoja maakaasun hankkimiseksi maakaasuverkon kautta (toimitusvelvollisuus).

Energiavirasto on soveltanut sittemmin kumotun maakaasumarkkinalain 4 luvun 1 §:ää antamissaan ratkaisuissaan 22.12.2017 (dnro 887/520/2010) ja 28.12.2017 (dnro 349/420/2012). Energiaviraston päätökset koskivat toimitusvelvollisen maakaasun vähittäismyyjän hinnoittelun kohtuullisuutta vuosina 2014–2016. Kohtuullisuutta arvioitiin päätöksissä vuosien 2014–2016 maakaasun myyntiliiketoiminnan keskimääräisen liikevoittoprosentin perusteella. Päätöksissä Energiavirasto katsoi, että 3,5 %:n liikevoittoa on pidettävä toimitusvelvollisen maakaasun vähittäismyyjän veloittaman hinnan kohtuullisuuden ylärajana.

Energiavirasto toteaa, että Suomessa maakaasumarkkinat ja sähkömarkkinat eroavat toisistaan. Edellä mainitut Energiaviraston päätökset maakaasun

2659/040202/2022
1964/040200/2022

vähittäismyyntiin toimitusvelvollisuushinnan kohtuullisuuden arvioinnista on annettu ennen maakaasumarkkinoiden avaamista kilpailulle 1.1.2020, jolloin maakaasuverkonhaltijoilla oli velvollisuus tarjota maakaasun siirtopalveluja maakaasun käyttäjille ja jälleenmyyjille, jotka kuluttavat tai myyvät maakaasua vähintään viisi miljoonaa kuutiometriä vuodessa ja jotka lisäksi kuuluvat etäluettavan maakaasunmittauksen piiriin. Kyseiset tuolloin voimassa olleet maakaasumarkkinolain säännökset antoivat ainoastaan vaatimukset täyttävälle asiakkaille mahdollisuuden käydä keskenään maakaasukauppaa tukkumyyjältä ostetulla maakaasulla ns. jälkimarkkinoilla. Päätökset näin ollen liittyvät tilanteeseen, jossa maakaasun jakeluverkon toiminta-alueella sijaitsevat toimitusvelvollisuuden piirissä olevat loppukäyttäjät pystyivät käytännössä ostamaan maakaasua ainoastaan toimitusvelvolliselta maakaasun vähittäismyyjältä.

Maakaasumarkkinoiden avaamisen jälkeenkin maakaasumarkkinoilla on ollut huomattavasti vähemmän vähittäismyyjiä kuin sähkön vähittäismarkkinoilla. Maakaasumarkkinoiden avautumisesta huolimatta useilla alueilla Suomessa maakaasua toimittaa vain yksi yritys, eli loppukäyttäjillä ei käytännössä ole mahdollisuutta kilpailuttaa sopimustaan. Nykyisen maakaasumarkkinolain 16 §:n mukaan maakaasuverkonhaltijaa koskevan siirtovelvollisuuden edellytyksenä on, että siirrettävän tai jaeltavan maakaasun verkkoon syötön ja verkosta oton mittaus on etäluentajärjestelmän piirissä. Siten maakaasun toimittajan vaihtaminen edellyttää loppukäyttäjältä etäluettavaa mittausta. Suomessa maakaasumarkkinolainsäädäntöön ei ole asetettu jakeluverkonhaltijoille velvoitetta asentaa etäluettavia mittalaitteita kaikille kaasun loppukäyttäjille ja mittalaitteiden asennus vaihtelee jakeluverkoittain. Siten useille maakaasun loppukäyttäjille tosiasialliset mahdollisuudet maakaasun toimittajan vaihtamiseksi ja vaihtoehdot toiseksi maakaasun toimittajaksi ovat rajalliset. Sähkön loppukäyttäjien osalta vastaavaa tietynlaiseen mittaukseen liittyvää edellytystä sähkön toimittajan vaihtamiseksi lainsäädäntö ei aseta, ja lisäksi sähkön loppukäyttäjien on kaikkialla Suomessa mahdollista ostaa sähköä useammalta eri vähittäismyyjältä.

Energiavirasto toteaa, että viraston aiemmat maakaasun toimitusvelvollista myyntihinnan kohtuullisuutta koskevat päätökset on tehty tilanteessa, jossa maakaasun vähittäismarkkinat ovat poikenneet merkittävästi nykyisistä sähkön vähittäismarkkinoista kilpailun avaamiseen ja markkinarakenteen osalta. Maakaasua koskevat päätökset on tehty tilanteessa, jossa jakeluverkoissa olevat maakaasun loppukäyttäjät eivät ole voineet kilpailuttaa kaasun toimittajaa ja jossa maakaasun vähittäismyyjän maakaasun myynti loppukäyttäjille on ollut toimitusvelvollista myyntiä. Näin ollen Energiavirasto katsoo, että aiemmin mainittua Energiaviraston maakaasun toimitusvelvollisen myyntihinnan kohtuullisuutta koskevissa päätöksissä käytettyä arviointimenetelmää ei voida soveltaa sähkömarkkinolain 67 §:ää tulkittaessa.

Toimitusvelvollisuus

Sähkömarkkinolain 67 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjän, jolla on huomattava markkinavoima jakeluverkonhaltijan vastuualueella, on toimitettava vastuualueella sähköä kohtuulliseen hintaan kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa (toimitusvelvollisuus). Jos jakeluverkonhaltijan vastuualueella ei ole

2659/040202/2022
1964/040200/2022

vähittäismyyjää, jolla on huomattava markkinavoima, on toimitusvelvollisuus sillä vähittäismyyjällä, jonka toimitetun sähkön määrällä mitattu markkinaosuus toimitusvelvollisuuden piirissä olevien loppukäyttäjien hankkimasta sähköstä on kyseisellä vastuualueella suurin.

Sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjällä, jolla on toimitusvelvollisuus, on oltava julkiset sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määrätymisperusteet toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille. Niissä ei saa olla kohtuuttomia eikä sähkökaupan kilpailua rajoittavia ehtoja. Kuluttajille suunnatut myyntiehdot on lisäksi esitettävä selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, eikä niihin saa sisältyä sopimusten ulkopuolisia esteitä kuluttajien oikeuksien toteutumiselle.

Sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp.) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan sähkön vähittäismyyjällä katsotaan olevan huomattava markkinavoima kyseisen jakeluverkonhaltijan vastuualueella, jos sillä markkina-analyysin perusteella havaitaan olevan kyseisellä alueella sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista ja muista toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista sähkönkäyttäjistä. Säännöksessä tarkoitettu huomattava markkinavoima poikkeaa kyseisen hallituksen esityksen mukaan kilpailulaissa tarkoitettua määräävästä markkina-asemasta siinä, ettei huomattavan markkinavoiman yrityksen aseman tarvitse olla kyseisellä alueella toiminnassaan samassa määrin riippumaton kilpailijoistaan tai asiakkaistaan kuin määräävän markkina-aseman yritykset olisi.

Edellä mainitun hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan toimitusvelvollisuus on sähkön vähittäismyyjällä, jonka toimitetun sähkön määrällä mitattu markkinaosuus toimitusvelvollisuuden piirissä olevien sähkönkäyttäjien osalta on vastuualueella suurin, jos vastuualueella ei ole osoitettavissa huomattavan markkinavoiman vähittäismyyjää. Säännös on sähkömarkkinadirektiivin yleispalveluvelvoitteen täyttämiseksi välttämätön sen tilanteen varalta, että jollain vastuualueella ei olisi osoitettavissa huomattavan markkinavoiman vähittäismyyjää.

Sähkömarkkinalain (386/1995) alkuperäisen 1.5.1995 alkaen voimassa olleen toimitusvelvollisuutta koskevan 21 §:n 1 momentin mukaan määräävässä markkina-asemassa olevan sähkön vähittäismyyjän on toimitettava sähköä kohtuulliseen hintaan asiakkaan sitä pyytäessä, jos asiakkaalla ei ole muita taloudellisesti kilpailukykyisiä sähkönhankintamahdollisuuksia sähköverkon kautta (toimitusvelvollisuus). Kyseistä lainkohtaa muutettiin lailla sähkömarkkinalain muuttamisesta (466/1999), minkä jälkeen 1.9.1999 lähtien toimitusvelvollisuudesta säädettiin sähkömarkkinalain 21 §:ssä, jonka 1 momentin mukaan määräävässä markkina-asemassa jakeluverkonhaltijan vastuualueella olevan sähkön vähittäismyyjän on toimitettava sähköä kohtuulliseen hintaan asiakkaan sitä pyytäessä, jos asiakkaalla ei ole muita taloudellisesti kilpailukykyisiä sähkönhankintamahdollisuuksia sähköverkon kautta (toimitusvelvollisuus).

Kumotun sähkömarkkinalain (386/1995) säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 138/1994 vp.) todetaan toimitusvelvollisuuden osalta, että vähittäismyyjällä, joka yleisesti markkinoi tietyllä alueella sähköä asiakkaille, joilla ei ole yleensä mahdollisuutta ostaa sähköä muilta myyjiltä, on velvollisuus toimittaa sähköä näille sähkönkäyttäjille (toimitusvelvollisuus). Kyse

2659/040202/2022
1964/040200/2022

on siis myyntivelvollisuudesta. Myyjä on tällöin yleensä monopoli-asemassa tai vähintäänkin kilpailunrajoituksista annetun lain 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräävässä markkina-asemassa kyseisen kuluttajaryhmän kannalta. Sähkön hinnan on oltava toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille kohtuullista, eli sähkön hinnan tulee vastata mahdollisimman pitkälle näiden kuluttajien aiheuttamia kustannuksia. Kilpailun piirissä olevien asiakkaiden osalta vähittäismyyjällä olisi oikeus tapauskohtaiseen hinnoitteluun. Vähittäismyyjän hinnoittelun tulee kuitenkin olla sillä tavalla kustannusvastaavaa, ettei niiden asiakkaiden hinnoilla, joiden suhteen myyjä on määräävässä markkina-asemassa, tueta kilpailun piirissä olevia sähköasiakkaita.

Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollisuudesta säädettiin ensimmäisen kerran 1.6.1995 voimaantulleen sähkömarkkinalain 21 §:ssä. Ensimmäiset toimitusvelvollisuuden piirissä olevat sähkönmyyntituotteet tulivat siten markkinoille jo vuonna 1995. Sähkön vähittäismarkkinat ovat kehittyneet ja muuttuneet merkittävästi kuluneen yli 25 vuoden aikana, kun kilpailu markkinoilla on lisääntynyt niin, että nykyään käytännössä kaikilla toimitusvelvollisuuden piirissä olevilla loppukäyttäjillä on tarjolla useita kilpailevia sähkönmyyntisopimuksia ja siten halutessaan mahdollisuus hankkia sähkönmyyntisopimus myös kilpailluilta sähkön vähittäismarkkinoilta. Myös esimerkiksi vaihtuvahintaiset pörssihintaan sidotut sähkönmyyntisopimukset, joita ei vielä vuonna 1995 ollut lainkaan markkinoilla, ovat yleistyneet.

Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollinen myyjä voi lähtökohtaisesti itse määrittää, minkä tuotteen tai mitkä tuotteet se katsoo toimitusvelvollisiksi sähkön myyntituotteiksi, joita myyjä tarjoaa uusina sähkönmyyntisopimuksina toimitusvelvollisuuden piirissä asiakkaille sen jakeluverkonhaltijan vastuualueella, jossa myyjällä on toimitusvelvollisuus (toimitusvelvollisuustuotteet). Edelleen Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollisella sähkön vähittäismyyjällä voi olla tarjolla toimitusvelvollisuustuotteiden rinnalla myös muita vähittäismyyntituotteita, joita se tarjoaa myös toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille.

Mikäli myyjällä on tarjolla useampi toimitusvelvollisuustuote, niin kyseisissä tuotteissa ei saa olla perusteettomia rajoituksia tai ehtoja, jotka rajaavat samankaltaisten toimitusvelvollisuuden piirissä olevien asiakkaiden valinnan mahdollisuuksia. Energiavirasto katsoo, että toimitusvelvollisuustuotteiden tulee olla kaikkien kyseisen jakeluverkonhaltijan vastuualueella olevien toimitusvelvollisuuden piirissä olevien loppukäyttäjien vapaasti valittavissa.

Toimitusvelvollisen myyjän määrittäminen

Energiavirasto toteaa, että asiassa on ensiksi selvitettävä, onko, ja millä jakeluverkonhaltijan verkkoalueella asianosaisella on toimitusvelvollisuus. Sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaan toimitusvelvollisuus on sillä myyjällä, jolla on jakeluverkonhaltijan verkkoalueella huomattava markkinavoima tai, jos tällaista myyjää ei ole, sillä myyjällä, jonka toimitetun sähkön määrällä mitattu markkinosuus toimitusvelvollisuuden piirissä olevien loppukäyttäjien hankkimasta sähköstä on kyseisellä vastuualueella suurin.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalainsäädännön perusteella kullakin jakeluverkonhaltijan vastuualueella on toimitusvelvollisuus kerrallaan ainoastaan

yhdellä sähkön vähittäismyyjällä. Lisäksi samalla vähittäismyyjällä voi olla toimitusvelvollisuus yhden tai useamman jakeluverkonhaltijan vastuualueella tai kyseisellä vähittäismyyjällä ei ole toimitusvelvollisuutta minkään jakeluverkonhaltijan vastuualueella.

Sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan sähkön vähittäismyyjällä katsotaan olevan huomattava markkinavoima kyseisen jakeluverkonhaltijan vastuualueella, jos sillä markkina-analyysin perusteella havaitaan olevan kyseisellä alueella sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista ja muista toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista sähkökäyttäjistä. Säännöksessä tarkoitettu huomattava markkinavoima poikkeaa kyseisen hallituksen esityksen mukaan kilpailulaissa tarkoitettua määräävästä markkina-asemasta siinä, ettei huomattavan markkinavoiman yrityksen aseman tarvitse olla kyseisellä alueella toiminnassaan samassa määrin riippumaton kilpailijoistaan tai asiakkaistaan kuin määräävän markkina-aseman yritys olisi.

Energiavirasto toteaa, että hallituksen esitys tai muut lain esityöt eivät tarkemmin määrittele, millä kriteereillä huomattavaa markkinavoimaa tulisi tässä yhteydessä arvioida. Energiavirasto katsoo, että asiassa voidaan siten ottaa huomioon muiden toimialojen huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat ohjeistukset. Muun muassa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 52 §:ssä on säädetty, että Liikenne- ja viestintäviraston on kilpailutilanteen selvittämiseksi tehtävä merkityksellisiksi määritellyistä tukku- ja vähittäismarkkinoista säännöllisin väliajoin markkina-analyysi. Säännöksen mukaan Liikenne- ja viestintäviraston on markkina-analyysia tehdessään otettava mahdollisimman tarkasti huomioon komission markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat suuntaviivat. Euroopan komissio on antanut tiedonannon (2018/C 159/01) suuntaviivat markkina-analyysia ja huomattavan markkinavoiman arvioimista varten sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevassa EU:n sääntelyjärjestelmässä.

Komission suuntaviivojen kohdan 54 mukaan yrityksen markkinavoimaa arvioitaessa on tärkeää ottaa huomioon yrityksen markkinaosuus ja sen kilpailijat sekä mahdollisten kilpailijoiden keskipitkällä aikavälillä aiheuttama paine. Markkinaosuudet voivat antaa kansallisille sääntelyviranomaisille alustavan käsityksen markkinoiden rakenteesta ja markkinoilla toimivien operaattoreiden suhteellisesta merkityksestä. Edelleen komission suuntaviivojen kohdan 55 mukaan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan erittäin suuri markkinaosuus – yli 50 prosenttia – joka yrityksellä on ollut jo pidemmän aikaa, on jo sellaisenaan osoitus määräävän aseman olemassaolosta, ellei ole kyse poikkeuksellisista olosuhteista. Suuntaviivojen kohdan 57 mukaan, jos markkinaosuus on suuri mutta alle 50 prosentin kynnysarvon, huomattavan markkinavoiman arvioinnissa olisi käytettävä markkinoiden muita keskeisiä rakenteellisia ominaispiirteitä.

Suuntaviivojen kohdassa 58 on esitetty lisäksi erilaisia kriteerejä, joita voidaan käyttää mitattaessa yrityksen markkinavoimaa, jonka turvin se voisi toimia huomattavassa määrin kilpailijoistaan, asiakkaista ja kuluttajista riippumattomasti. Suuntaviivojen saman kohdan mukaan minkään kohdassa esitetyn kriteerin täyttyminen ei välttämättä yksinään riitä perusteeksi huomattavan markkinavoiman toteutumiselle. Tällaisen toteamuksen on perustuttava eri tekijöiden yhdistelmään.

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Energiaviraston 1.9.2022 ja 4.4.2023 Fingrid Datahub Oy:ltä saamien tietojen mukaan asianosainen on toiminut sähkön toimitusvelvollisena vähittäismyyjänä Alva Sähköverkko Oy:n, Kuopion Sähköverkko Oy:n, Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n ja Savon Voima Verkko Oy:n vastuualueella.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 67 §:ää sovellettaessa tarkasteltava markkina on rajattava siten, että se koskee sähkön vähittäismyyntiä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille jakeluverkonhaltijan alueella. Tarkasteltavana kysymyksenä on tällöin, onko millään sähkön vähittäismyyjällä todettavissa huomattavaa markkinavoimaa sähkön vähittäismyyntissä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille kyseisen jakeluverkonhaltijan vastuualueella. Energiavirasto on huomattavaa markkinavoimaa arvioidessaan ottanut huomioon edellä mainitun komission tiedoksiannon.

Energiavirasto toteaa, että komission suuntaviivojen kohdan 55 mukaan yli 50 prosentin markkinaosuutta, joka yrityksellä on ollut jo pidemmän aikaa, voidaan sellaisenaan pitää osoituksena määräävän ja näin ollen myös huomattavan markkina-aseman olemassaolosta.

Sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisen jakeluverkonhaltijan vastuualueen toimitusvelvollisen vähittäismyyjän määrittelemiseksi Energiavirasto on pyytänyt lausunnon jakeluverkonhaltijoilta. Energiavirasto on pyytänyt jakeluverkonhaltijoita ilmoittamaan, mikä sähkön vähittäismyyjä toimittaa kyseisellä vastuualueella suurimman määrän sähköä kuluttaja-asiakkaille ja muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 A pääsulakkeilla tai joiden käyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kWh vuodessa. Lisäksi Energiavirasto on pyytänyt ilmoittamaan, kuinka suuren prosenttiosuuden kyseinen myynti muodostaa kaikesta vastuualueen kyseiselle asiakasryhmälle toimitetusta sähköstä. Edellä mainitut tiedot on pyydetty toimittamaan kyseisen vastuualueen 3–5 suurimman vähittäismyyjän osalta eriteltyinä.

Alva Sähköverkko Oy, Kuopion Sähköverkko Oy, Lappeenrannan Energiaverkot Oy ja Savon Voima Verkko Oy ovat Energiavirastoon saapuneissa lausunnoissaan ilmoittaneet, että niiden vastuualueella suurimman määrän sähköä kuluttaja-asiakkaille ja muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 A pääsulakkeilla tai joiden käyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kWh vuodessa toimittaa asianosainen. Jakeluverkonhaltijat ovat lisäksi lausunnossaan ilmoittaneet vähittäismyyjien markkinaosuudet pyydetyllä tavalla Energiavirastolle.

Asianosainen on myös itse antamassaan selvityksessä katsonut olevansa toimitusvelvollinen vähittäismyyjä Alva Sähköverkko Oy:n, Kuopion Sähköverkko Oy:n, Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n ja Savon Voima Verkko Oy:n vastuualueilla.

Jakeluverkonhaltijoiden Energiavirastolle toimittamien tietojen perusteella asianosaisen markkinaosuus on jakeluverkonhaltijoiden mukaan suurin, muttei kuitenkaan yhdelläkään jakeluverkonhaltijan vastuualueella ylitä 50 prosenttia. Jokaisella vastuualueella markkinaosuudeltaan toiseksi suurimman yrityksen markkinaosuus on kuitenkin selvästi asianosaisen markkinaosuutta pienempi.

Energiavirasto on arvioinut sähkön vähittäismarkkinoiden rakenteellisia ominaispiirteitä komission suuntaviivojen mukaisten kriteerien perusteella.

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Energiavirasto toteaa Suomen sähkön vähittäismarkkinoiden rakenteesta seuraavaa. Markkinoille pääsyyn ja laajentumiseen ei liity merkittäviä esteitä. Markkinalle tulo ei ole luvanvaraista, ja kaikilla toimijoilla on yhtäläinen mahdollisuus toimia kaikilla alueilla. Sähkön vähittäismarkkinalla ei myöskään ole mahdollisuutta hyötyä vaikeasti toisinnettavan infrastruktuurin hallinnasta tai saavuttaa merkittävää teknistä tai kaupallista etulyöntiasemaa, sillä kaikki sähkönmyyntituotteet ovat sellaisia, joita myös kilpailijat voivat teoriassa tarjota. Markkinalla ei ole tunnistettavissa merkittäviä suoria tai epäsuoria verkostovaikutuksia, joista vähittäismyyjät voisivat hyötyä eikä toimijoilla ole mahdollisuutta solmia muiden markkinatoimijoiden kanssa sopimuksia, jotka voisivat johtaa markkinoiden sulkeutumiseen. Energiavirasto toteaa, että kansallinen sähkön vähittäismarkkina on hyvin kilpailullinen. Sähkömarkkinalainsäädäntö mahdollistaa asiakkaille sähkön vähittäismyyjän vaihtamisen varsin helposti, mikä edesauttaa uusien toimijoiden pääsyä markkinoille, toimijoiden laajentumista ja vähittäismyyjien välistä kilpailua.

Energiavirasto toteaa, että sähkön vähittäismarkkinalla yrityksille voi kuitenkin keskittyä markkinavoimaa muun muassa skaalaetujen, vertikaalisen integraation, pitkäaikaisten sopimusten solmimisen tai kuluttajien heikon aktiivisuuden myötä. Suuremmat yhtiöt pystyvät tarjoamaan laajempia lisäpalveluja sähkötuotteidensa yhteydessä. Lisäksi suurempi ja eriytyneempi asiakasmassa voi pienentää sähkön hankintaan liittyvää profiili- ja volyyimiriskiä, ja suurimmilla yhtiöillä voi olla parempi asema pääomamarkkinoiden ja rahoituslähteiden hyödyntämisessä. Nämä tekijät voivat mahdollistaa suurimmille yhtiöille sellaisten tuotteiden tarjoamisen, joka ei pienemmille yhtiöille ole kannattavaa. Suurimmat yhtiöt pystyvät myös panostamaan pieniä yhtiöitä enemmän markkinointiin ja tavoittamaan tätä kautta uusia asiakkaita. Vertikaalinen integraatio, jossa vähittäismyynti ja sähkön tuotanto toimivat saman yhtiön sisällä, voi mahdollistaa vähittäismyyjälle sähkön myymisen markkinahintaa edullisemmalla hinnalla. Uusien toimijoiden pääsyä markkinoille voi myös haitata loppuasiakkaiden kanssa solmitut pitkät määräaikaisten sopimukset, tai loppuasiakkaiden heikko aktiivisuus sähköntoimittajansa kilpailuttamisessa.

Energiavirasto toteaa markkinavoimaa keskittävistä seikoista yleisesti seuraavaa. Suomessa toimii useita suuria sähkönmyyjiä, jotka toimivat suorassa kilpailussa toistensa kanssa, ja jotka pystyvät hyödyntämään samoja mahdollisia skaalaetuja. Lisäksi useilla alueilla toimii pienempiä sähkönmyyjiä, jotka ovat pystyneet säilyttämään markkinaosuutensa suurempien yhtiöiden mahdollisista skaalaeduista huolimatta. Suomen markkinalla yleisimmät sähkötuotteet ovat sellaisia, joita kaikki yhtiöt voivat tarjota. Markkinalle ei ole syntynyt merkittävässä määrin sellaisia tuoteryhmiä, joiden tarjoamiseen pienemmillä yhtiöillä ei olisi mahdollisuutta. Vaikka vertikaalisen integraation avulla yhtiöillä voi olla mahdollisuus myydä sähköä markkinahintaa alemmalla hinnalla ja kasvattaa näin markkinaosuuttaan, markkinalla ei toistaiseksi ole tunnistettavissa tilannetta, jossa yhtiö voisi myöhemmin hyötyä tästä nostamalla hintoja markkinatasoa korkeammalle. Yhtiöillä ei ole mahdollisuutta estää kilpailijoiden toimintaa markkinalla. Markkinoinnin osalta kaikilla yhtiöillä on yhtäläinen mahdollisuus ilmoittaa tuotteensa Energiaviraston ylläpitämään Sähkön hintavertailu -palveluun kuluttajien saataville. Sähkömarkkinalain 92 §:n 3 mom. perusteella kuluttaja-asiakas voi irtisanoa määräaikaisten sopimuksen kahden vuoden kuluttua samalla tavalla kuin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen. Vuonna 2023 valtaosalla suomalaisista oli toistaiseksi voimassa oleva sopimus, jonka kuluttaja voi vaihtaa halutessaan kahden viikon varoitusajalla.

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Keskimäärin Suomessa sähkönmyyjää on vaihdettu vuoden 2022 aikana 16 %:ssa käyttöpaikkoja. Tämä vastaa Euroopan keskitasoa, eikä anna viitteitä siitä, että suomalaiset kuluttajat olisivat epäaktiivisia kilpailuttajia.

Energiavirasto on tarkastellut vähittäismarkkinan rakennetta myös edellä mainittujen jakeluverkonhaltijoiden vastuualueilla. Energiaviraston ylläpitämän Sähkön hintavertailu -palvelun tietojen perusteella tarkastelujakson 1.1.2022-30.4.2023 aikana jakeluverkonhaltijoiden vastuualueilla on toiminut kuukausittain 33-41 eri sähkön vähittäismyyjää. Luku on sama kuin koko Suomessa yleisesti. Lisäksi Energiaviraston raporttien verkkoyhtiöiden teknisten tunnuslukujen perusteella jakeluverkonhaltijoiden alueilla vuoden 2022 aikana avoin toimittaja on vaihtunut noin 51 prosentissa (Alva Sähköverkko Oy), 15 prosentissa (Kuopion Sähköverkko Oy), 17 prosentissa (Lappeenrannan Energiaverkot Oy) ja 12 prosentissa (Savon Voima Verkko Oy) alueen käyttöpaikoista. Kaikki lähes vastaavat tai ylittävät Suomen markkina-alueen keskimääräisen vaihtoaktiivisuuden (noin 16 %). Tämän perusteella on katsottavissa, että jakeluverkonhaltijoiden vastuualueilla on kilpailua vähittäismyyjien välillä.

Energiavirasto katsoo, että asiassa saadut selvitykset ja Energiaviraston tarkastelu eivät anna viitteitä siitä, että sähkön vähittäismarkkinan tilanne jakeluverkonhaltijoiden vastuualueilla eroaisi vähittäismarkkinan tilanteesta Suomessa yleisesti. Edellä esitettyjen kriteerien perusteella Energiavirasto katsoo, ettei jakeluverkonhaltijoiden vastuualueilla ole todettavissa millään sähkön vähittäismyyjällä huomattavaa markkinavoimaa. Energiavirasto toteaa lisäksi, että laajemman alueellisen markkina-analyysin tekeminen huomattavan markkinavoiman arvioimiseksi olisi tarpeellista vain, jos edellä arvioidut markkinoiden ominaispiirteet antaisivat viitteitä siitä, että huomattava markkinavoima vastuualueella voisi olla jollain muulla yhtiöllä kuin sillä, joka on vastuualueen suurin sähkön vähittäismyyjä toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluville loppukäyttäjille toimitetun sähkön määrällä mitattuna. Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollinen myyjä jakeluverkonhaltijoiden vastuualueilla on näin ollen määritettävä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille toimitetun sähkön määrällä mitattuna.

Jakeluverkonhaltijoiden Energiavirastolle toimittamien tietojen perusteella asianosaisella on suurin markkinaosuus sähkön vähittäismyyntissä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille jakeluverkonhaltijoiden vastuualueilla. Asianosaisen markkinaosuus on selvästi suurempi kuin markkinaosuuksien mitatun seuraavaksi suurimman vähittäismyyjän markkinaosuus. Asianosaisen ja seuraavaksi suurimman vähittäismyyjän välinen ero markkinaosuuksissa on selvä. Asianosainen on myös itse antamassaan selvityksessä katsonut olevansa toimitusvelvollinen vähittäismyyjä kyseisten jakeluverkonhaltijoiden vastuualueilla.

Asiassa saadun selvityksen perusteella Energiavirasto katsoo, että asianosaisella on näin ollen toimitusvelvollisuus Alva Sähköverkko Oy:n, Kuopion Sähköverkko Oy:n, Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n ja Savon Voima Verkko Oy:n vastuualueilla. Toimitusvelvollisena vähittäismyyjänä asianosaisella on tarkastelujakson 1.1.2022-30.4.2023 aikana ollut kyseisillä vastuualueilla velvollisuus tehdä sähkönmyyntisopimus toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvien kuluttajien ja loppukäyttäjien kanssa ja toimittaa heille sähköä sähkömarkkinalain 67 §:n mukaisesti.

Toimitusvelvollisuustuotteet

Energiavirasto toteaa, että asiassa on selvitettävä, mitkä ovat asianosaisen toimitusvelvollisuustuotteet, joita koskevat sähkömarkkina-alaissa säädetyt toimitusvelvollista vähittäismyyntiä ja toimitusvelvollisuussopimuksia koskevat velvoitteet.

Asianosainen on Energiavirastoon toimittamissaan selvityksissä kertonut tarjonneensa tarkastelujaksolla 1.1.2022-30.4.2023 toimitusvelvollisuustuotteina kahta toistaiseksi voimassa olevaa sähkömyyntituotetta. Jatkuva Sähkö sähkömyyntituotetta on tarjottu asiakkaille ajalla 1.1.2022-31.8.2022 ja pörssisähkötuotetta ajalla 1.9.2022-30.4.2023. Tässä päätöksessä asianosaisen pörssisähkötuotteesta käytetään nimeä Pörssisähkösopimus. Asianosainen on toimittanut Energiavirastolle selvityksen sopimusten lukumääristä.

Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollisella myyjällä on vapaus itse määrittää, minkä tuotteen tai mitkä tuotteet se katsoo toimitusvelvollisiksi sähkön myyntituotteiksi, joita myyjä tarjoaa sähkömyyntisopimuksina toimitusvelvollisuuden piirissä asiakkaille sen jakeluverkonhaltijan vastuualueella, jossa myyjällä on toimitusvelvollisuus (toimitusvelvollisuustuotteet). Edelleen Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollinen myyjä voi lopettaa tietyn toimitusvelvollisen sähkömyyntituotteen tarjoamisen uusille asiakkaille. Tällöin kyseisestä toimitusvelvollisuustuotteesta tulee eräänlainen lakkautustuote, jolla olevat sopimukset lakkaavat sitä mukaa, kun sopijapuolena olevat loppukäyttäjät irtisanovat niitä.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 67 §:n 1 ja 2 momentissa tai sähkömarkkinalakia koskevissa hallituksen esityksissä ei ole otettu kantaa siihen säilyykö sähkömyyntituote edelleen toimitusvelvollisuustuotteena niille asiakkaille, joilla on tuotteeseen voimassa oleva sopimus tilanteissa, joissa toimitusvelvollinen myyjä lopettaa tuotteen tarjoamisen toimitusvelvollisuustuotteena uusille asiakkaille.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 92 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjä ei saa irtisanoa sähkömyyntisopimusta, kun toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluva loppukäyttäjä on kuluttaja. Toimitusvelvollisuuden piirissä olevan muun sähkömyyntisopimuksen vähittäismyyjä saa irtisanoa vain, jos sopimuksen pitäminen voimassa on lainsäädännön muutoksen tai olosuhteiden olennaisen muutoksen takia hänen kannaltaan kohtuutonta. Sähkömarkkinalain 92 §:n 2 momentin mukaan sähkömyyntisopimuksen irtisanomisaika on loppukäyttäjälle kaksi viikkoa ja vähittäismyyjälle kolme kuukautta. Toimitusvelvollisuuden ulkopuolella olevan sopimuksen irtisanomisaika on vähittäismyyjälle kaksi viikkoa.

Sähkömarkkinalain 92 §:n 3 momentin mukaan, jos kuluttajan kanssa on tehty määräaikainen sähkömyyntisopimus kahta vuotta pitemmäksi ajaksi, kuluttaja saa kahden vuoden kuluttua irtisanoa sopimuksen samalla tavalla kuin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen. Kyseisen pykälän 1 ja 2 momentin säännöksistä ei saa poiketa toimitusvelvollisuuden piirissä olevan loppukäyttäjän vahingoksi. Sähkömarkkinalain 85 §:n 1 momentin mukaan sähkömarkkinalain 92 §:n säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa kuluttajan vahingoksi.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 67 ja 92 § sisältävät useita toimitusvelvolliseen myyjään kohdistuvia velvoitteita suhteessa niiden toimitusvelvollisuuden piirissä oleviin asiakkaisiin, toisin sanoen pykälistä on johdettavissa näille

asiakkaille tiettyjä lakisääteisiä oikeuksia. Lain 67 §:n mukaan myyjän on esimerkiksi toimitettava toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille sähköä kohtuulliseen hintaan ja 92 §:n mukaan myyjä ei voi irtisanoa toimitusvelvollisuuden piirissä olevaa kuluttaja-asiakkaan sopimusta.

Mikäli tuote lakkaisi tällöin olemasta toimitusvelvollisuustuote suhteessa sillä oleviin asiakkaisiin siinä vaiheessa, kun myyjä päättää lopettaa tuotteen tarjoamisen uusiin toimitusvelvollisuussopimuksiin, tämä tarkoittaisi, että myyjä voisi yksipuolisella päätöksellään irrottautua sähkömarkkinalain 67 ja 92 §:n mukaisista velvollisuuksistaan kyseisellä tuotteella olevia toimitusvelvollisuuden piirissä olevia asiakkaita kohtaan, siis toisin sanoen heikentää näiden asiakkaiden lakisääteisiä oikeuksia.

Asianosaisen toimittamista selvityksistä ilmenee, että asianosainen on eriyttänyt Jatkuva Sähkö -tuotteen hinnat 1.1.2022 alkaen siten, että uusille asiakkaille on 1.1.2022 tarjottu eri hinnastoa kuin voimassa oleville asiakkaille. Energiavirasto katsoo, että koska Jatkuva Sähkö -tuotteilla on 1.1.2022 alkaen ollut eri hinnastot, on asianosaisella ollut 1.1.2022 alkaen kaksi eri Jatkuva Sähkö -toimitusvelvollisuustuotetta. Uusille asiakkaille tarjottiin uusmyyntihinnastoa ja 31.12.2021 olemassa olevat asiakkaat jatkoivat vanhoilla hinnoilla. Selvyyden vuoksi tässä päätöksessä tuotteista käytetään nimiä Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuote ja Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuote.

Energiavirasto toteaa, että asianosainen on voinut lopettaa Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuotteen tarjoamisen toimitusvelvollisena tuotteena uusille asiakkaille 1.1.2022 alkaen. Lisäksi Energiavirasto toteaa, että asianosainen on voinut lopettaa Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotteen tarjoamisen toimitusvelvollisena tuotteena uusille asiakkaille 1.9.2022 alkaen.

Selvyyden vuoksi Energiavirasto toteaa, että vaikka toimitusvelvolliset myyjät voivatkin lopettaa tietyn tuotteen tarjoamisen uusille asiakkaille, kyseinen tuote jäisi edelleen toimitusvelvollisuustuotteeksi niille toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille, joilla olisi tuotteeseen voimassa oleva sopimus, joka on tehty aikana, jolloin toimitusvelvollinen myyjä on tarjonnut tuotetta toimitusvelvollisuustuotteena.

Energiavirasto katsoo, että asianosainen ei ole menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin vastaisesti, kun se on lopettanut Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuotteen tarjoamisen toimitusvelvollisena tuotteena uusille asiakkaille 1.1.2022 alkaen.

Energiavirasto katsoo lisäksi, että asianosainen ei ole menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin vastaisesti, kun se on lopettanut Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotteen tarjoamisen toimitusvelvollisena tuotteena uusille asiakkaille 1.9.2022 alkaen.

Edelleen Energiavirasto katsoo, että Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuotteelle toimitusvelvollisuuden piirissä tehdyt sopimukset, Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotteelle toimitusvelvollisuuden piirissä tehdyt sopimukset, sekä 1.9.2022 lähtien Pörssisähkö sopimus -tuotteelle toimitusvelvollisuuden piirissä

tehdyt sopimukset ovat toimitusvelvollisia sopimuksia niin kauan kuin kyseiset sopimukset ovat voimassa.

Toimitusvelvollisen tuotteen hinnan kohtuullisuus

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaan toimitusvelvollisen vähittäismyyjän on toimitettava jakeluverkonhaltijan vastuualueella sähköä kohtuulliseen hintaan kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa.

Sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) yleisperustelujen mukaan kuluttajien ja pienten sähkönkäyttäjien sähkön saannin varmistamiseksi on säädetty toimitusvelvollisuudesta. Toimitusvelvollisuudella tarkoitetaan velvollisuutta toimittaa tietyssä jakeluverkossa sähköä kuluttajille ja muille pienille sähkönkäyttäjille yleisesti sovellettavilla julkisilla ehdoilla ja kohtuulliseen hintaan. Toimitusvelvollisuus koskee sähkön vähittäismyyjää, jolla on huomattava markkinavoima jakeluverkonhaltijan vastuualueella.

Sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan ehdotettu pykälä vastaa asialliselta sisällöltään voimassa olevan sähkömarkkinalain 21 §:ää. Energiavirasto toteaa, että hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa ei avata hinnan kohtuullisuuden määritelmää tarkemmin, vaan toistetaan 67 §:n 1 momentin teksti. Toimitusvelvollisuus koskee kaikkia sen piirissä olevia sähkönkäyttäjiä siitä riippumatta, onko näillä mahdollisuus hankkia sähköä muilta kuin toimitusvelvolliselta sähkömyyjältä. Toimitusvelvollinen vähittäismyyjä saisi tarjota asiakkailleen sähköä myös julkisista ehdoista poikkeavilla ehdoilla, sillä myös toimitusvelvollisuuden piirissä olevat asiakkaat olisivat oikeutettuja kilpailuttamaan sähkön ostonsa. Toimitusvelvollisella sähkömyyjällä tulisi olla mahdollisuus osaltaan vastata muiden sähkömyyjien kilpailuun. Toimitusvelvollisella vähittäismyyjällä tulee olla toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille julkiset vähittäismyyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet, joilla asiakkaat saavat ostaa vähittäismyyjältä sähköä. Toimitusvelvollisuustariffeilla myytävän sähkön hinnoittelun tulee lisäksi olla kohtuullista.

Energiavirasto katsoo, että toimitusvelvollisella myyjällä ei lähtökohtaisesti ole velvoitetta myydä sähköä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkailleen tappiolla. Sähkömarkkinalainsäädännön lähtökohtana on, että sähkön vähittäismyyntitoiminta on avattu kilpailulle, jolloin vähittäismyyjät kilpailevat keskenään ja asettavat tuotteidensa hinnat ja ehdot vapaasti markkina- ja kilpailutilanteen mukaan. Lisäksi sähkön vähittäismyynti on yritystoimintaa, jonka tulisi olla kannattavaa liiketoimintaa sen jatkamisen kannalta. Sähkön vähittäismyyntitoiminnan harjoittaminen ei ole luvanvaraista eikä lainsäädäntö edellytä vähittäismyyntiä harjoittavalta yritykseltä pääomaa tai muun liiketoiminnan harjoittamista, jotta yritys voisi tarvittaessa kattaa toimitusvelvollisessa vähittäismyynnissä syntyneet tappiot.

Edelleen Energiavirasto katsoo, ettei sähkömarkkinalain 67 §:ssä tarkoitetun kohtuullisen hinnan voida katsoa tarkoittavan jotain tiettyä, esimerkiksi markkinatilanteesta riippumatonta kiinteää hintaa, jolla kaikkien toimitusvelvollisten myyjien tulisi myydä sähköä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille.

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Lainsäädännössä ei ole otettu tarkemmin kantaa, miten sähkömarkkinalain 67 §:n mukaista toimitusvelvollisuushinnan kohtuullisuutta tulee arvioida. Energiavirasto katsoo, että toimitusvelvollisen sähkönmyyntituotteen kohtuullista hintaa voidaan arvioida kahdesta eri näkökulmasta. Ensinnäkin hinnan kohtuullisuutta voidaan arvioida sen perusteella, vastaako toimitusvelvollisuusasiakkailta veloitettu hinta myyjälle aiheutuneita kustannuksia. Toinen vaihtoehto on arvioida, perustuuko myyjän toimitusvelvollisuusasiakkailta veloittama hinta markkinapohjaiseen hinnoitteluun.

Energiavirasto toteaa, että kustannuksiin sidotussa mallissa määritetään kohtuullinen tuottotaso riippuen toiminnan kustannuksista. Kohtuullisen tuottotason eli esimerkiksi liikevoittoprosentin tulisi lähtökohtaisesti vastata vertailukelpoisen kilpailun liiketoiminnan tuottotasoa. Mallia käytetään kohtuullisen hinnan arviointiin erityisesti ei-kilpailluilla toimialoilla, joilla tarvitaan hintasäätelyä hintojen ja tuottotason pitämiseksi kilpailullisella tasolla. Kohtuullisuuden arviointi tehtäisiin vertaamalla yhtiön toimitusvelvollisen myynnin todellisia kustannuksia ja tuottoa vertailtavaan markkinaehtoisen liiketoiminnan kustannuksiin ja tuottoihin. Hinta olisi kohtuullinen, mikäli toimitusvelvollisuusmyynnistä saatu tuotto vastaisi vertailukelpoisesta markkinaehtoisesti toimivasta liiketoiminnasta saatua tuottoa. Lopullisen kohtuullisen tuottotason arvioinnissa olisi lisäksi huomioitava toimitusvelvollisen myynnin riskit suhteessa vertailtavaan kilpailtuun liiketoimintaan, yhtiökohtaiset erityispiirteet sekä tuottotason perusteena olevien kustannusten oikeellisuus.

Markkinaehtoisen hinnoittelun mallissa hinnan kohtuullisuus määritellään suhteessa johonkin vertailukelpoiseen markkinaehtoiseen hintaan. Tässä mallissa yhtiön tuottotasoa ei rajoiteta, vaan kohtuullinen hinta asetetaan kilpailun markkinan määrittämälle tasolle, johon yksittäisen tuotteen hintaa voidaan verrata. Hinta on kohtuullinen, mikäli se vastaa markkinaehtoista hintaa. Markkinaehtoisen hinnoittelun mallissa käytännössä määritetään kullekin toimitusvelvollisuustuotteelle vastaavien kilpailtujen tuotteiden perusteella markkinahintataso, jonka alltavat hinnat ovat kohtuullisia. Lopullisessa kohtuullisen hinnan arvioinnissa on tämän lisäksi otettava huomioon mahdolliset mm. liiketoimintariskeihin liittyvät erot toimitusvelvollisen ja markkinaehtoisen myynnin välillä.

Energiaviraston valitsema malli toimitusvelvollisuustuotteiden kohtuullisen hinnan arvioimiseksi

Energiavirasto toteaa, että kilpailun piirissä olevat sähkömarkkinat ovat laajentuneet merkittävästi siitä, kun toimitusvelvollisuustuotteiden hinnan säätelystä on alun perin säädetty. Sähkön vähittäishinnat muodostuvat nykyään kilpaillulla markkinalla, joka estää tehokkaasti hintojen nousua kilpailullista tasapainoa korkeammalle. Toimitusvelvollisuustuotteiden hinnan säätelyn on määrä suojata kuluttajia, jotka eivät pysty kilpailuttamaan sähkösopimustaan, mutta kilpailullisten markkinoiden laajenemisen myötä tämä edustaa yhä pienempää osuutta solmituista sähkösopimuksista. Toimitusvelvollisuustuotteiden kohtuullisen hinnan arviointimenetelmää harkittaessa on myös huomioitava toimitusvelvollisen vähittäismyynnin suhde kilpailtuun vähittäismyyntiin.

Sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaan toimitusvelvollisuuden piiriin kulumista ei rajaa se, onko loppukäyttäjällä mahdollisuus kilpailuttaa sähkön hankintaansa ja onko hänelle tarjolla muita kilpailukykyisiä vaihtoehtoja sähkön hankintasopimukseksi. Kuluttajilla ja muilla loppukäyttäjillä, joiden käyttöpaikka on

2659/040202/2022
1964/040200/2022

varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkökäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa, on näin ollen halutessaan oikeus tehdä sähkön myyntisopimus toimitusvelvollisen vähittäismyyjän kanssa hänen tarjoamallaan toimitusvelvollisuustuotteella. Tämä mahdollistaa ensinnäkin sen, että toimitusvelvollisuuden piirissä olevat loppukäyttäjät voivat halutessaan tehdä sähkön myyntisopimuksen muun kuin toimitusvelvollisen vähittäismyyjän kanssa ja siirtyä ns. kilpailun piiriin, ja toisaalta myös sen, että he voivat aina halutessaan ilman erityistä syytä palata takaisin ja tehdä toimitusvelvollisuussopimuksen toimitusvelvollisen myyjän kanssa. Energiavirasto katsoo, että tällöin toimitusvelvollisuustuotteet kilpailevat muiden kilpailun piirissä tarjottujen sähkön vähittäismyyntisopimusten kanssa. Toimitusvelvollisuustuotteet ovat siten toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille eräänlainen viimesijainen vaihtoehto, jonka mukaisen sopimuksen ne voivat aina tehdä, mikäli ne mistä tahansa syystä eivät halua valita jotain muuta sähkön toimittajaa tai tehdä sopimusta toimitusvelvollisen myyjän tarjoamalle muulle sähkön myyntituotteelle.

Toimitusvelvollisuustuotteeksi on usein nimetty yksi tai useampia toimitusvelvollisen myyjän yleisesti tarjolla olevista markkinaehtoisista tuotteista, jolloin niiden hinta määräytyy markkinaehtoisesti ja pysyy myös ilman sääntelyä lähellä kilpailullista tasapainohintaa.

Energiavirasto toteaa edelleen, että sähkömarkkinoiden laajentumisen myötä myös toimijoiden loppukäyttäjille hankkiman sähkön järjestymistavat ovat monimuotoistuneet. Osa sähkönmyyjistä tuottaa edelleen itse sähköä, kun taas osa ostaa kaiken loppukäyttäjille myymänsä sähkön tukkumarkkinalta. Jotkin yhtiöt ovat myös erottaneet tuotannon ja myynnin konsernin sisällä kahteen liiketoiminnallisesti erilliseen toimintoon. Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalainsäädäntö ei edellytä, että konsernissa tai yhtiössä olevan sähkön tuotantotoiminnan olisi myytävä tuottamansa sähkö suoraan konsernissa tai yhtiössä olevalle sähkön myyntitoiminnalle tai että myynnin olisi tapahduttava omakustannehintaan tai johonkin muuhun kuin markkinahintaan. Sähkön tuottajilla ja sähköyhtiöiden tuotantotoiminnoilla on vapaus päättää, myyvätkö ne tuottamansa sähkön esimerkiksi tukkumarkkinoille vai myyvätkö ne sen kahdenvälisellä sopimuksella jollekin loppukäyttäjälle tai sähkön vähittäismyyjälle. Lisäksi tuottaja voi vapaasti sopia, millä hinnalla kahdenvälisissä sopimuksissa sähkö myydään.

Erot sähkön hankinnan järjestymistavoissa vaikuttavat siihen, millä hinnalla sähkön vähittäismyyjät voivat myydä sähköä. Energiavirasto toteaa, että vaikka osa yhtiöistä voi myydä ja on myynyt sähköä loppukäyttäjille alle markkinahinnan, yhtäkään toimitusvelvollista vähittäismyyjää ei sähkömarkkinalain perusteella voida velvoittaa tällaiseen toimintaan. Näin ollen kohtuullisen hinnan sitominen toimijan kustannuksiin on haastavaa, sillä kustannukset vaihtelevat toimijasta riippuen. Tällöin myös loppukäyttäjien maksama hinta sähköstä voisi vaihdella merkittävästi riippuen siitä, kenen myyjän toimitusvelvollisuuden piirissä he olisivat.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalainsäädännön perusteella loppukäyttäjän kynnys vaihtaa sähköntoimittajaa ja valita kilpailtu sähkönsopimus on erittäin matala. Sähkömarkkinalainsäädäntö ei rajoita milloin ja kuinka usein loppukäyttäjä voi vaihtaa sähköntoimittajaansa. Ainoat rajoitukset liittyvät loppukäyttäjän voimassa olevaan määräaikaiseen sähkönsopimukseen. Sähkömarkkinalain 26 §:n perusteella verkonhaltija ei myöskään saa periä erillistä maksua sähköntoimittajan

vaihtamiseen liittyvistä suoritteistaan. Lisäksi sähkömarkkinalainsäädännön perusteella sähköntoimittajan vaihtamisen edellyttämä tiedonvaihtoprosessi voi kestää enintään kaksi viikkoa.

Energiavirasto toteaa, että toimitusvelvollisuuden piirissä olevien sähkön loppukäyttäjien alhainen kynnyks vaihtaa sähköntoimittajaansa sekä sähkön vähittäismyyntisopimuksia tarjoavien kilpailevien sähkön vähittäismyyjien määrä että sähkömarkkinan nykytilanne tukevat markkinaehtoisen hinnoittelun mallin käyttämistä toimitusvelvollisten sähkönmyyntituotteiden hinnan kohtuullisuuden arvioinnissa. Toimitusvelvollisuustuotteiden hinta määräytyy markkinaehtoisesti, jolloin kustannuksiin sidottu hintasääntely ei ole tarpeellista ja saattaa jopa antaa virheellisen kuvan toimitusvelvollisuustuotteen hinnoittelusta. Kustannuksiin sidottuun malliin on vaikea sisällyttää olennaisia muutoksia markkinan toimintaympäristössä. Sähkökriisi on vaikuttanut esimerkiksi sähkön vähittäismyyntitoiminnan riskienhallintaan, jolla on perusteltuja vaikutuksia myös tuotteiden hintoihin ilman suoraa ja välttämätöntä vaikutusta toiminnan kustannuksiin.

Markkinaehtoisen hinnoittelun mallia ei voitaisi käyttää hinnan kohtuullisuuden arviointiin, mikäli sähkökriisi olisi aiheuttanut markkinahäiriön, joka olisi yleisesti nostanut sähkön vähittäismarkkinan keskihinnan kohtuuttomalle tasolle. Energiavirasto toteaa, että vähittäismarkkinan keskimääräinen hinta voisi olla kohtuuton, mikäli se ylittäisi huomattavasti ja perusteetta sähkön tukkumarkkinahinnan tai mikäli vähittäishintojen keskimääräinen kehitys irtautuisi tukkumarkkinahintojen kehityksestä.

Energiavirasto toteaa, että sähkön pörssihinnan määräytyessä jatkuvasti markkinaehtoisesti tukkumarkkinoiden kysynnän ja tarjonnan perusteella, pörssisähkösovimusten hinnat ovat määritelmällisesti kohtuullisia, mikäli sähkönmyyjän veloitama marginaali on kohtuullinen. Energiaviraston arvion mukaan myös muiden sopimustyyppien hinnat ja saatavuus ovat keskimäärin kehittyneet johdonmukaisesti tukkumarkkinan kehityksen mukaisesti.

Lisäksi Energiavirasto on verrannut muiden vähittäismyyntisopimusten markkinahinnan kehitystä tukkumarkkinoiden hintakehitykseen. Toistaiseksi voimassa olevien ja määräaikaisten kiinteähintaisten sopimusten kohdalla tukkumarkkinoiden hintakehitystä on tarkasteltu sekä spot-hinnan että johdannaismarkkinoiden futuurituotteiden hintakehityksen perusteella. Johdannaismarkkinoiden tuotteita käytetään tukkumarkkinahinnan referenssinä, koska riskien hallitsemiseksi vähittäismyyjät pyrkivät suojaamaan omat sähkön hankintakustannuksensa ostamalla etukäteen suojaustuotteita johdannaismarkkinoilta sille ajalle, jolla ne sitoutuvat myymään sähköä kiinteään hintaan. Arvioinnissa on käytetty vähittäismyyntituotteiden hinnan tyypilliselle kestolle verrannollisten futuurituotteiden hintoja kuten kvartaalihintoja. Analyysin perusteella keskimääräinen sähkön vähittäismarkkinahinta on seurannut hyvin tarkasti sähkön tukkumarkkinahintojen kehitystä.

Energiavirasto toteaa, että koska sähkön vähittäismarkkinahinnat ovat keskimäärin seuranneet sähkön tukkumarkkinahintojen kehitystä myös kriisiaikana, yksittäisten toimitusvelvollisuustuotteiden hinnan kohtuullisuutta voidaan arvioida markkinaehtoisen hinnoittelun mallin mukaisesti vertaamalla sen hintaa vastaavan sopimustyyppin keskimääräiseen vähittäismarkkinahintaan. Yksittäisen

toimitusvelvollisuustuotteen hinta voi olla kohtuuton, mikäli sen taso ylittää vertailukelpoisen markkinahinnan ja/tai sen hintakehitys poikkeaa yleisestä markkinahintojen kehityksestä.

Asianosaisen toimitusvelvollisuustuotteiden hinnan kohtuullisuus

Jatkuva Sähkö -tuotteet

Asianosaisen selvitysten mukaan tarkastelujaksolla sen toimitusvelvollinen sähkönmyyntituote on 1.1.2022 alkaen ollut toistaiseksi voimassa olevat Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuote sekä Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) tuote. Asianosainen on lakannut tarjoamasta Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuotetta toimitusvelvollisena tuotteena uusille asiakkaille 1.1.2022 alkaen ja Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotetta 1.9.2022 alkaen, jonka jälkeen asianosaisen tarjoamana toimitusvelvollisena sähkönmyyntituotteena on ollut Pörssisähkösopimus -tuote.

Energiavirasto toteaa, että sekä Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuote että Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuote on tarkastelujaksolla 1.1.2022 alkaen ollut asianosaisen toimitusvelvollisia tuotteita, joiden hinnoittelun sähkömarkkinalain 67 §:n mukaista kohtuullisuutta Energiavirasto on toimivaltainen tutkimaan. Energiavirasto toteaa selvyyden vuoksi, että Energiavirasto arvioi asianosaisen molempien Jatkuva Sähkö -tuotteiden hinnoittelun kohtuullisuutta siltä ajalta, kuin kyseiset sähkönmyyntituotteet ovat olleet asianosaisen toimitusvelvollisuustuotteina.

Asianosainen on Energiaviraston pyynnöstä ilmoittanut Jatkuva Sähkö -tuotteiden hinnat. Uusille asiakkaille on sovellettu uusmyyntihinnastoa, ja vanhoille asiakkaille nykyasiakashinnastoa. Tuotteiden energiahinnat tarkastelujakson 1.1.2022-30.4.2022 aikana sisältäen 24 % arvonlisäveron ovat olleet seuraavat:

Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuote

1.1.2022-24.1.2022	26,20 snt/kWh
25.1.2022 - 31.8.2022	19,90 snt/kWh
1.9.2022-31.10.2022	34,00 snt/kWh
1.11.2022 – 2.1.2023	43,83 snt/kWh
3.1.2023 – 31.3.2023	39,97 snt/kWh
1.4.2023 – 30.4.2023	24,18 snt/kWh

Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuote

1.1.2022 - 31.3.2022	10,95 snt/kWh
1.4.2022 - 31.5.2022	12,95 snt/kWh
1.6.2022-31.8.2022	14,49 snt/kWh
1.9.2022 – 31.10.2022	24,90 snt/kWh

1.11.2022 – 31.12.2022	34,73 snt/kWh
1.1.2023 – 31.3.2023	38,24 snt/kWh
1.4.2023 – 30.4.2023	22,44 snt/kWh

Näiden lisäksi Jatkuva Sähkö -tuotteesta on molemmilla hinnastoilla tarkastelujaksolla 1.1.2022-30.4.2023 peritty kuukausikohtaista perusmaksua sisältäen 24 % arvonlisäveron seuraavasti.

1.1.2022 – 31.5.2022	5,90 €/kk
1.6.2022 – 30.6.2022	9,85 €/kk
1.7.2022 – 30.4.2023	6,13 €/kk

Lisäksi Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotteelle on lisätty kulutusvaikutuselementti 3.1.2023 lähtien. Kulutusvaikutus voi nostaa tai laskea kuluttajan energian hintaa riippuen kuluttajan oman sähkön kulutuksen ajoituksesta.

Väre Oy on toimittanut Energiavirastolle selvityksen hinnastojen eriyttämiseen johdaneista syistä ja eri hinnastojen hinnanmääräytymisperusteista. Energiaviraston arvion mukaan hinnasto on kehittynyt johdonmukaisesti suhteessa ilmoitettuihin hinnanmääräytymisperusteisiin. Tuotteen hinnanmääräytymisperusteet ovat Energiaviraston arvion mukaan markkinan yleisten käytäntöjen mukaisia.

Energiavirasto toteaa, että toistaiseksi voimassa olleen Jatkuva Sähkö -tuotteen hinnan kohtuullisuutta molempien hinnastojen osalta voidaan arvioida markkinaehtoisen hinnoittelun mallin mukaisesti vertaamalla sen hintaa vastaavan sopimustyyppin keskimääräiseen vähittäismarkkinahintaan. Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotteen muuttuminen kulutusvaikutustuotteeksi 3.1.2023 alkaen ei ole vaikuttanut merkittävästi tuotteen odotettuun keskimääräiseen hintaan. Energiaviraston vertailussa kulutusvaikutuskomponentin suuruudeksi on oletettu nolla, sillä kulutusvaikutuksen etumerkkiin ja suuruuteen vaikuttaa kuluttajan oman sähkön kulutuksen ajoittuminen.

Energiavirasto on verrannut toimitusvelvollisen Jatkuva Sähkö -tuotteen hintaa ja hinnan kehitystä kummankin hinnaston osalta toistaiseksi voimassa olevien sopimusten markkinahinnan kehitykseen tarkastelujakson aikana. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten markkinahinta on arvioitu Suomen 29 suurimman sähkönmyyjän Sähkön hintavertailu -palvelussa tarjoamien vertailukelpoisten toistaiseksi voimassa olevien sopimusten perusteella. Vertailuryhmä ei ole sisältänyt asianosaista.

Jatkuva Sähkö -tuotteen nykyasiakashinta on vastannut tai alittanut vertailuryhmän keskimääräisen hintatason tammikuun 2022 ja helmikuun 2023 välillä. Jatkuva Sähkö -tuotteen uusmyyntihinta on ylittänyt vertailuryhmän keskimääräisen hintatason tammikuun ja kesäkuun 2022 välillä ja vastannut vertailuryhmän keskimääräistä hintatasoa heinäkuun 2022 ja helmikuun 2023 välillä. Maalis- ja huhtikuussa 2023 Jatkuva Sähkö -tuote on molemmilla hinnastoilla siirtynyt vertailuryhmän kalleimpien tuotteiden joukkoon.

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Jatkuva Sähkö -tuotteen uusmyyntihinta on noussut vuoden 2022 alussa heti vuoden 2021 lopun tukkuhintojen nousun jälkeen. Suuri osa vertailuryhmän yhtiöistä ei ole reagoinut tähän tukkuarvonnahintojen nousuun välittömästi, ja useilla vertailuryhmän yhtiöillä tukkuarvonnahintojen muutokset siirtyvät myyntihintoihin jopa kuukausien viiveellä. Tämän seurauksena Jatkuva Sähkö -tuotteen uusmyyntihinta on siirtynyt markkinan kalleimpien joukkoon alkuvuonna 2022. Energiavirasto katsoo, että Jatkuva Sähkö -tuotteen uusmyyntihinnaston hinta on kuitenkin ollut perusteltu suhteessa markkinan epävarmaan tilanteeseen ja edeltävien kuukausien johdannaishintojen kehitykseen. Hinta on myös laskenut keväällä 2022 tukkuarvonnahintojen laskettua, joskin se on jäänyt edelleen markkinan yleistä korkeammalle. Heinäkuuhun 2022 mennessä vertailuryhmän keskimääräinen hinta on noussut Jatkuva Sähkö -tuotteen uusmyyntihintaa vastaavalle tasolle.

Jatkuva Sähkö -tuote on molemmilla hinnastoilla ollut kalleimpien tuotteiden joukossa maaliskuu- ja huhtikuussa 2023. Molemmilla hinnastoilla tuotteen hinta on laskenut huhtikuussa 2023, mutta tuote on edelleen jäänyt kalleimpien tuotteiden joukkoon vertailuryhmän hintatason laskettua merkittävästi alkuvuonna 2023. Energiavirasto kuitenkin katsoo, että Sähkön hintavertailu -palvelussa alkuvuonna 2023 tarjolla olleet uusmyyntituotteet eivät tarjoa täydellistä vertailuryhmää Jatkuva Sähkö -tuotteen hinnan markkinaehtoisuuden ja kohtuullisuuden arviointiin. Sähkön hintavertailu -palveluun on ilmoitettu vuoden 2023 puolella markkinoiden tasaannuttua uusmyyntituotteita, joiden hankintahinta on vuoden 2023 tukkuarvonnahinnan hintakehityksen takia selvästi loppuvuotta 2022 matalammalla tasolla. Samalla useat Jatkuva Sähkö -tuotteen kanssa samaan aikaan tarjolla olleet vastaavat kiinteähintaiset tuotteet ovat poistuneet Sähkön hintavertailu -palvelusta syksyn 2022 aikana. Energiavirasto katsoo, että markkinaehtoisuuden arvioinnissa suurempi painoarvo on näin ollen annettava hankinta- ja myyntihinnan suhteen ja hintakehityksen arvioinnille.

Energiavirasto toteaa, että Jatkuva Sähkö -tuotteen hinta on molemmilla hinnastoilla kehittynyt johdonmukaisesti markkinatilanteen kehitystä vastaavalla tavalla, ja hintojen muutokset ovat noudattaneet Energiavirastolle ilmoitettuja hintojen määräytymisperusteita. Vertailu ei anna viitteitä siitä, että Jatkuva Sähkö -tuotteen hinta olisi tarkastelujaksolla merkittävästi ylittänyt vertailukelpoisen keskimääräisen markkinahinnan tai että Jatkuva Sähkö -tuotteen hintakehitys olisi merkittävästi poikennut yleisestä vertailukelpoisten markkinahintojen kehityksestä.

Energiavirasto katsoo, että asianosainen on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisesti määriteltävien toimitusvelvollisuustuotteina tarjoamansa Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuotteen sekä Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotteen hinnan tarkastelujaksolla 1.1.2022-30.4.2023. Selvyyden vuoksi Energiavirasto toteaa, että se on arvioinut asiaa vain siltä osin kuin tuotteita on tarjottu toimitusvelvollisuustuotteena.

Pörssisähkösopimus -tuote

Saadun selvityksen perusteella asianosainen on tarjonnut vaihtuvahintaista Pörssisähkösopimus -tuotetta toimitusvelvollisuustuotteena 1.9.2022 alkaen. Kyseisen tuotteen energiahinta määräytyy selvityksen mukaan pohjoismaisen sähköpörssin Nord Pool AS:n julkaiseman sähkön tuntikohtaisen Suomen aluehinnan eli sähkön spot-hinnan perusteella.

Pörssisähkösopimus -tuotteen hinta on saadun selvityksen perusteella koostunut kiinteästä kuukausimaksusta, tunneittain vaihtuvasta sähkön Spot-hinnasta ja sen päälle lisättävästä marginaalista. Asianosaisen Energiavirastolle toimittaman selvityksen mukaan Pörssisähkösopimus -tuotteen marginaalin suuruus sisältäen 24 prosentin arvonlisäveron on ollut tarkastelujakson 1.1.2022-30.4.2023 aikana seuraava:

Pörssisähkösopimus -tuote

1.1.2022 – 14.5.2022	0,25 snt/kwh
15.5.2022 – 31.1.2023	0,49 snt/kwh
1.2.2023 -	0,72 snt/kwh

Näiden lisäksi Pörssisähkösopimus -tuotteesta on tarkastelujakson 1.1.2022-30.4.2023 aikana peritty kuukausikohtainen perusmaksu (sisältäen 24 prosentin arvonlisäveron):

1.1.2022 – 14.5.2022	3,98 euroa
15.5.2022 – 31.1.2023	4,21 euroa
1.2.2023 -	4,95 euroa

Energiavirasto toteaa, että koska sähkön pörssihinta määräytyy jatkuvasti markkinaehtoisesti tukkumarkkinoiden kysynnän ja tarjonnan perusteella, pörssisähkösopimustuotteen kohtuullisuutta voidaan arvioida vertaamalla tuotteen hintaa ja sen kehitystä vastaavan sopimustyyppin keskimääräisiin markkinahintoihin. Näin ollen pörssisähkösopimuksen hinta on määritelmällisesti kohtuullinen, kunhan sen marginaali ja perusmaksu on asetettu kohtuulliselle tasolle. Siten kohtuullisuusarviointi koskee vain pörssisähkösopimustuotteen marginaalia ja perusmaksua.

Energiavirasto on verrannut asianosaisen toimitusvelvollisuustuotteena tarjoaman Pörssisähkösopimus -tuotteen hintaa ja hinnan kehitystä vertailukelpoisten sopimusten markkinahinnan kehitykseen ajanjaksolla 1.9.2022-30.4.2023. Markkinahinta on arvioitu Suomen 29 suurimman sähkönmyyjän Sähkön hintavertailu -palvelussa tarjoamien vertailukelpoisten sopimusten perusteella. Vertailuryhmä ei sisällä asianosaista.

Asianosaisen tarjoama Pörssisähkösopimus -tuote on ollut tarkastelujaksolla kalteimpien tuotteiden joukossa toukokuun ja joulukuun 2022 välillä, ja jälleen helmikuun ja huhtikuun 2023 välillä. Absoluuttiselta tasoltaan tuotteen marginaali ja perusmaksu ovat kuitenkin olleet erittäin lähellä vertailujoukon keskimääräisiä hintoja. Näin ollen vertailu ei anna viitteitä siitä, että Pörssisähkösopimus -tuotteen hinta olisi tarkastelujaksolla merkittävästi ylittänyt vertailukelpoisen keskimääräisen markkinahinnan. Energiaviraston arvion mukaan toimitusvelvollisen Pörssisähkösopimus -tuotteen hinta on seurannut vastaavien markkinatuotteiden ja tukkumarkkinan hintakehitystä johdonmukaisesti.

Energiavirasto katsoo, että asianosainen on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisesti määritellesään Pörssisähkösopimus -tuotteen

hinnan ajanjaksolla 1.9.2022-30.4.2023. Selvyyden vuoksi Energiavirasto toteaa, että se on arvioinut asiaa vain siltä osin kuin tuotetta on tarjottu toimitusvelvollisuustuotteena.

Pörssisähkötuotteen tarjoaminen ainoana toimitusvelvollisuustuotteena

Asianosainen on selvityksissään kertonut, että se on 1.9.2022 lähtien tarjonnut toimitusvelvollisena sähkönmyyntituotteenaan Pörssisähkösopimus -tuotetta. Tuotteen hinta on edellä kuvatulla tavalla perustunut sähkön pörssihintaan.

Energiavirasto toteaa, että pörssihintaan sidotulla sähkönmyyntituotteella tarkoitetaan tässä yhteydessä sähkönmyyntituotetta, jossa sähkön hinta on sidottu markkina-aikayksikössä vaihtuvaan sähköpörssin hintaan ennalta määritellyn laskenta-kaavan mukaisesti esimerkiksi siten, että hinta on pohjoismaisen sähköpörssin Nord Pool AS:n julkaisema sähkön tuntikohtainen Suomen aluehinta eli sähkön spot-hinta lisättynä kiinteällä marginaalilla. Asiassa on arvioitava, onko asianosainen toimitusvelvollisena sähkönmyyjänä voinut tarjota tällaista pörssihintaan sidottua sähkönmyyntituotetta ainoana toimitusvelvollisena sähkönmyyntituotteena tarkastelujakson aikana 1.9.2022-30.4.2023.

Sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjällä, jolla on toimitusvelvollisuus, on oltava julkiset sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille. Niissä ei saa olla kohtuuttomia eikä sähkökaupan kilpailua rajoittavia ehtoja. Kuluttajille suunnatut myyntiehdot on lisäksi esitettävä selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, eikä niihin saa sisältyä sopimusten ulkopuolisia esteitä kuluttajien oikeuksien toteutumiselle.

Sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) 67 §:n 2 momenttia koskevien yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan huomattavan markkinavoiman vähittäismyyjällä tulee olla julkiset sähkönmyyntiehdot ja -hinnat toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille. Niissä ei saa olla kohtuuttomia tai sähkökaupan kilpailua rajoittavia ehtoja. Toimitusvelvollinen vähittäismyyjä saa tarjota asiakkailleen sähköä myös julkisista ehdoista poikkeavilla ehdoilla, sillä myös toimitusvelvollisuuden piirissä olevat asiakkaat ovat oikeutettuja kilpailuttamaan sähkön ostonsa. Toimitusvelvollisella sähkönmyyjällä tulee olla mahdollisuus osaltaan vastata muiden sähkönmyyjien kilpailuun.

Energiavirasto toteaa, että sähkönkäyttäjän ja koko sähköjärjestelmän kannalta pörssihintaisen sähkönmyyntituotteen etuna on se, että sopimushinta seuraa sähköjärjestelmän kysynnän ja tarjonnan mukaan määräytyviä markkinahintoja ja sisältää asiakkaille kannusteita siirtää kulutusta pois kalleimmilta tunneilta, jolloin esimerkiksi sähkön tarjonnasta on niukkuutta. Asiakas voi siten omalla kulutuskäyttäytymisellään vaikuttaa sekä maksettavakseen tulevaan hintaan että sähköjärjestelmän tasapainoon. Toisaalta pörssisähkötuohteella asiakas kantaa sähkötukku-markkinoiden hintavaihtelusta aiheutuvan riskin siten, että asiakkaan maksettavaksi tuleva määrä saattaa vaihdella jyrkästikin hintatason vaihtelujen mukaan ja hintasidonnaisuuden aikarytmistä hyötyminen edellyttää asiakkaalta aktiivisuutta hinnanvaihtelujen seuraamisessa ja kulutuksen ajoituksen ohjaamisessa. Loppukäyttäjän näkökulmasta pörssisähkötuohteeseen sisältyy siten mahdollisuuksien lisäksi myös merkityksellisiä riskejä.

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Energiavirasto toteaa, että pörssisähkösopimuksen hintaa loppukäyttäjän on vaikea ennakoida pidemmälle etukäteen. Pörssisähkötuohteen luonteeseen kuuluu, että sähköstä maksettava hinta vaihtelee voimakkaasti tunneittain ja kausittain, eikä loppukäyttäjä voi tietää sähkön hintaa yhtä päivää pidemmälle ajanjaksolle. Pörssihinnat julkistetaan edellisenä iltapäivänä seuraavalle päivälle, joten voidakseen sovittaa omaa kulutustaan pörssihinnan hintavaihteluiden mukaisesti, pörssihintojen vaihtelua on seurattava päivittäin. Pääsääntöisesti hintojen seuranta tapahtuu älylaitteiden tai internetin välityksellä. Tuohteen mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää siten loppukäyttäjältä tiettyjä valmiuksia esimerkiksi älylaitteiden käyttämiseen tuntihintojen seuraamiseksi tai älykkääseen sähkön kulutuksen ohjaukseen tuntihintojen perusteella.

Energiavirasto toteaa edelleen, että pörssisähkön hinnat vaihtelevat tunneittain huomattavastikin ja hintahuiput voivat kohota hyvinkin korkeiksi. Loppukäyttäjältä laskutettavaan summaan vaikuttavat merkittävästi asiakkaan kulutuskäyttäytyminen ja asumismuoto, joihin kaikilla toimitusvelvollisuuden piirissä olevilla loppukäyttäjillä ei ole yhtäläisiä mahdollisuuksia vaikuttaa. Kaikilla kuluttajilla ei ole valmiutta ja mahdollisuutta seurata hinnanmuutoksia päivittäin ja sovittaa omaa kulutustaan pörssisähkön hinnanvaihteluiden mukaisesti. Kaikki loppukäyttäjät eivät myöskään kykene optimoimaan sähkönkulutustaan niin, että mikäli heillä olisi pörssisähkötuohte, heidän maksamansa sähkön hinta olisi esimerkiksi korkeintaan yhtä suuri kuin pörssisähkön kuukausittainen keskihinta, vaan heidän maksamansa hinta sähköstä voi nousta paljon tätä korkeammaksi.

Energiavirasto toteaa, että lainsäädännön tarkoituksena on turvata sähkönsaanti myös passiivisille tai muutoin heikoimmassa asemassa oleville kuluttajille. Pörssisähkötön sidottu sähkönhinta saattaa silloin muodostua hyvinkin korkeaksi, jos kuluttaja esimerkiksi käyttää paljon sähköä kalliina tunteina eikä hänellä ole valmiutta hyödyntää kulutuksessaan pörssisähkön halvempia tunteja, esimerkiksi koska hänen tietonsa pörssisähkön hinnanmuodostumisesta ovat puutteelliset.

Sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaan toimitusvelvollisuuden piirissä olevien loppukäyttäjien sähkön myyntiehdot eivät saa olla kohtuuttomia eikä sähkökaupan kilpailua rajoittavia. Energiavirasto toteaa, että hinnan lisäksi myös toimitusvelvollisen sähkönmyyntituohteen muiden sopimusehtojen tulee olla kuluttajille kohtuullisia. Pörssisähkön hinnanvaihteluista hyötyminen edellyttää kuluttajalta päivittäistä hintojen seuranta ja sähkönkulutuksen ajoittamista hinnanvaihteluiden perusteella. Varsinkin ns. heikoimmassa asemassa olevilla kuluttajilla ei välttämättä ole mahdollisuutta käyttää hintojen seurantaan tarvittavia laitteita tai osaamista hyödyntää hinnanvaihtelua kulutuksensa ajoittamisessa. Tällöin kuluttajan maksettavaksi tuleva lasku saattaa olla hyvinkin korkea.

Energiavirasto katsoo asiassa saadun selvityksen perusteella, että asianosainen on Energiaviraston tarkastelujaksolla 1.9.2022 alkaen tarjonnut uusille toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille ainoana toimitusvelvollisuustuotteenaan muutuvahintaisia pörssisähkötuohteita. Energiavirasto katsoo asianosaisen toimineen 67 §:n 2 momentin vastaisesti tarjotessaan toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkailleen ainoana toimitusvelvollisuustuotteena pörssihintaan sidottua sähkönmyyntituohteita.

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Energiavirasto ei velvoita asianosaista korjaaviin toimenpiteisiin, koska sähkömarkkinalain muuttamisesta annettu laki (497/2023) on tullut voimaan 1.6.2023 ja sisältää tarkentavia säännöksiä tarjottavista toimitusvelvollisuustuotteista. Lakimuutoksen myötä sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentissa veloitetaan toimitusvelvolliset myyjät tarjoamaan toimitusvelvollisuuden piirissä oleville kuluttajille ja muille loppukäyttäjille näiden tarpeisiin sopivia erilaisia sähkönmyyntisopimuksia. Tarjottavat sähkönmyyntisopimukset eivät myöskään saa olla yksinomaan dynaamisen hinnan sähkötoimitussopimuksia ja muuhun muuttuvaan suureeseen perustuvia sähkönmyyntisopimuksia.

Tarkastelujaksolla tarjottujen toimitusvelvollisuustuotteiden myyntiehtojen ja -hintojen julkisuus sekä niiden ilmoittaminen Energiavirastolle

Sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaan vähittäismyyjällä, jolla on toimitusvelvollisuus, on oltava julkiset sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet toimitusvelvollisuuden piirissä oleville loppukäyttäjille. Niissä ei saa olla kohtuuttomia eikä sähkökaupan kilpailua rajoittavia ehtoja. Kuluttajille suunnatut myyntiehdot on lisäksi esitettävä selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, eikä niihin saa sisältyä sopimusten ulkopuolisia esteitä kuluttajien oikeuksien toteutumiselle.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaan toimitusvelvollisilla myyjillä on oltava julkiset sähkön myyntiehdot ja -hinnat toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkailleen. Kyseisessä lainkohdassa tai sähkömarkkinalain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä (20/2013 vp) ei ole kuitenkaan tarkemmin avattu sitä, kuinka nämä tiedot olisi esitettävä tai pidettävä julkisina.

Energiavirasto katsoo, että toimitusvelvollisia tuotteita koskevaa sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaista julkisuusvelvoitetta ei täyty se, että tuotetta koskevat sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet olisivat saatavilla ainoastaan puhelinmyynnissä tai esimerkiksi erikseen tätä asiakaspalvelusta tiedustelemalla. Energiavirasto katsoo, että toimitusvelvollista tuotetta koskevat sähkön myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet on oltava myyjän asiakaspalvelun lisäksi helposti saatavilla ja nähtävillä myös sähkönmyyjien verkkosivuilla sekä muissa asiakaspalvelukanavissa siten, että toimitusvelvollisuuden piirissä oleva loppukäyttäjä saa tiedot niistä halutessaan vaivatta.

Sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjän, jolla on huomattava markkinavoima, tulee toimittaa 67 §:n 2 momentissa tarkoitettut vähittäismyyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet Energiavirastolle ennen niiden käyttöönottamista. Energiaviraston määräyksen sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle (dnro 122/002/2014) 4 §:n mukaan hintatiedot tulee toimittaa Energiavirastolle sähköisesti syöttämällä ne internetissä Energiaviraston hintatietojärjestelmään.

Asianosaisen toimitusvelvollisuustuotteet

Asianosaisen selvityksen mukaan Jatkuva Sähkö -tuotteen hinta on ilmoitettu tarkastelujaksolla 1.1.2022 – 31.8.2022 asianosaisen omilla verkkosivuilla. Lisäksi

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Jatkuva Sähkö -tuotetta koskevat tarkemmat tiedot sekä ehdot ovat asianosaisen selvityksen mukaan olleet saatavilla Väre Oy:n asiakaspalvelusta, josta ne on kerrottu asiakkaille asiakkaan pyynnöstä.

Energiavirasto toteaa asianosaisen selvityksen huomioon ottaen, että Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotteella on ollut julkiset myyntiehdot- ja hinnat toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille 1.1.2022 – 31.8.2022, sinä aikana kun Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotetta on tarjottu asianosaisen toimitusvelvollisuustuotteena. Energiavirasto katsoo, että asianosainen on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaisesti, kun se on pitänyt Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotteen myyntiehdot ja -hinnat julkisina ajanjaksolla 1.1.2022 – 31.8.2022.

Asianosaisen selvityksen mukaan Pörssisähkö sopimus -tuotteen toimitusvelvollisuudesta ja se hinnoittelusta on kerrottu asianosaisen verkkosivuilla. Asiakaspalvelukanavan kautta tehdyissä sopimuksissa loppukäyttäjälle kerrotaan asianosaisen selvityksen mukaan ennen sopimuksen tekoa tuotteen toimintapa ja ehdot. Tuntikohtaisia pörssisähkön hintoja loppukäyttäjän on mahdollista seurata selvityksen mukaan esimerkiksi Väre ja muiden palveluntarjoajien tarjoamalla mobiili- ja nettisovelluksilla. Energiavirasto toteaa, että asianosaisen Pörssisähkö sopimus -tuotteella on asianosaisen selvityksen perusteella ollut julkiset myyntiehdot ja -hinnat toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille tarkastelujaksolla 1.9.2022 – 30.4.2023. Energiavirasto katsoo, että asianosainen on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin mukaisesti pitäessään Pörssisähkö sopimus -tuotteen myyntiehdot ja -hinnat julkisina ajanjaksolla 1.9.2022 – 30.4.2023.

Tarkasteluajanjaksona voimassa olleen sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin mukaan vähittäismyyjän, jolla on huomattava markkinavoima, tulee toimittaa 67 §:n 2 momentissa tarkoitetut vähittäismyyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet Energiavirastolle ennen niiden käyttöönottamista. Saman pykälän 2 momentin mukaan vähittäismyyjän tulee ilmoittaa Energiavirastolle tai tämän määräämälle yhteisölle vähittäismyyntiehdot ja -hinnat, joilla vähittäismyyjä tarjoaa yleisesti sähköä kuluttajille sekä muille loppukäyttäjille, joiden käyttöpaikka on varustettu enintään 3 x 63 ampeerin pääsulakkeilla tai joiden sähkökäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kilowattituntia vuodessa. Edelleen 3 momentin mukaan Energiavirasto voi antaa tarkemmat määräykset, mitä vähittäismyyntiehtoihin ja -hintoihin sekä niiden määräytymisperusteisiin liittyviä tietoja sille tulee toimittaa, miten tiedot tulee eritellä sekä miten tiedot tulee toimittaa.

Energiavirasto on 68 §:n 3 momentin nojalla antanut 4.3.2014 määräyksen sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle (dnro 122/002/2014). Määräyksen 2 §:n 1 momentin mukaan sähkön vähittäismyyjän, jolla on huomattava markkinavoima jakeluverkonhaltijan vastuualueella tai johon sovelletaan huomattavan markkinavoiman omaavan vähittäismyyjän velvoitetta sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin perusteella, tulee ilmoittaa sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentissa tarkoitetut vähittäismyyntihintansa Energiavirastolle. Lisäksi vähittäismyyjän tulee toimittaa sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentissa tarkoitetut myyntiehtonsa Energiavirastolle, mikäli ne poikkeavat kuluttajan kannalta olennaisella tavalla alalla yleisesti noudatetuista sähkönmyyntiehtoista. Saman pykälän 3 momentin mukaan sähkön vähittäismyyjän on ilmoitettava Energiavirastolle edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa

2659/040202/2022
1964/040200/2022

tapahtuneista muutoksista. Ilmoitus on tehtävä ennen kuin muutokset tulevat voimaan ja siinä on yksilöitävä, milloin muutokset tulevat voimaan. Määräyksen 4 §:n mukaan määräyksen 2 §:ssä tarkoitettujen hintatietojen tulee toimittaa Energiavirastolle sähköisesti syöttämällä ne internetissä Energiaviraston hintatietojärjestelmään.

Energiavirasto toteaa edellä olevan perusteella, että toimitusvelvollisuustuotteena tarjottava tuote tulee olla ilmoitettuna Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palvelussa ennen kuin hinnat ja ehdot tai muutokset niissä tulevat voimaan. Toimitusvelvollisen vähittäismyyjän on huolehdittava, että Energiavirastolle on ilmoitettuna ajantasaiset tiedot kaikista voimassa olevista toimitusvelvollisuustuotteista.

Energiavirasto toteaa lisäksi selvyyden vuoksi, että sähkömarkkinalain 68 § ja Energiaviraston määräys sähkön vähittäismyyjän sähkönmyyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta Energiavirastolle eivät rajaa toimitusvelvollisuussopimusten myyntihintojen ja -ehtojen ilmoittamisvelvollisuuden koskevan ainoastaan niitä toimitusvelvollisuussopimuksia, joita toimitusvelvollinen vähittäismyyjä tarjoaa uusille asiakkaille. Siten toimitusvelvollisen vähittäismyyjän olisi ilmoitettava Energiavirastolle kaikkien toimitusvelvollisuussopimusten voimassa olevat hinnat ja ehdot riippumatta siitä, tarjoaako myyjä kyseistä tuotetta uusille asiakkaille. Tiedot olisi ilmoitettava Sähkön hintavertailu -palvelussa.

Energiavirasto kuitenkin toteaa, että Sähkön hintavertailu -palvelussa vähittäismyyjän ei nykyisellään ole mahdollista määrittää, että ilmoitettua toimitusvelvollisuustuotetta ei tarjota enää uusille asiakkaille. Tämän vuoksi ilmoitetut tuotteet näkyvät myös loppukäyttäjien hintavertailussa, kun loppukäyttäjät vertailevat kulloinkin tarjolla olevia uusia sopimuksia. Tästä syystä Energiavirasto katsoo, että toimitusvelvollisen vähittäismyyjän ei tarvitse ilmoittaa Sähkön hintavertailu -palveluun voimassa olevia hintoja ja ehtoja niistä toimitusvelvollisuussopimuksista, joita ei enää tarjota uusille asiakkaille, niin kauan, kunnes Energiavirasto on lisännyt palveluun toiminnon, jolla myyjä voi määrittää, tarjoaako se sopimusta uusille asiakkaille vai ei.

Tämän perusteella Energiavirasto katsoo, ettei asianosainen ole toiminut sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin vastaisesti, kun se ei ole ilmoittanut Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuotetta Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palveluun 1.1.2022 jälkeen. Samasta syystä Energiavirasto katsoo lisäksi, ettei asianosainen ole toiminut sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin vastaisesti, kun se ei ole ilmoittanut Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotetta Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palveluun 31.8.2022 jälkeen.

Asianosaisen Energiavirastoon toimittaman selvityksen mukaan Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuote ei ole kuitenkaan ollut ilmoitettuna Sähkön hintavertailu -palvelussa myöskään ajanjaksolla 1.1.2022 – 31.8.2022. Asianosaisen selvityksen mukaan Pörssisähkösopimus -tuote on ollut ilmoitettuna Sähkön hintavertailu -palvelussa 27.2.2019 alkaen.

Energiavirasto katsoo, että asianosainen on menetellyt sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin vastaisesti, kun se ei ole ilmoittanut Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotteen hintoja Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palvelussa ajanjaksolla 1.1.2022-31.8.2022.

Energiavirasto katsoo, että asianosainen on menetellyt sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin mukaisesti, kun se on ilmoittanut Pörssisähkösojimus -tuotteen Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palvelussa ajanjaksoilla 1.9.2022 – 30.4.2023.

Ratkaisu

Energiavirasto katsoo, että Väre Oy ei ole menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin vastaisesti, kun se on lopettanut Jatkuva Sähkö (nykyasiakas-hinnasto) -tuotteen tarjoamisen toimitusvelvollisena tuotteena uusille asiakkaille 1.1.2022 alkaen.

Energiavirasto katsoo, että Väre Oy ei ole menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin vastaisesti, kun se on lopettanut Jatkuva Sähkö (uusmyynti-hinnasto) -tuotteen tarjoamisen toimitusvelvollisena tuotteena uusille asiakkaille 1.9.2022 alkaen.

Energiavirasto katsoo, että Väre Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisesti määritellessään toimitusvelvollisen Jatkuva Sähkö (nykyasiakas-hinnasto) -tuotteen hinnan ajanjaksolla 1.1.2022-30.4.2023.

Energiavirasto katsoo, että Väre Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisesti määritellessään toimitusvelvollisen Jatkuva Sähkö (uusmyynti-hinnasto) -tuotteen hinnan ajanjaksolla 1.1.2022-30.4.2023.

Energiavirasto katsoo, että Väre Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 1 momentin mukaisesti määritellessään toimitusvelvollisen Pörssisähkösojimus -tuotteen hinnan ajanjaksolla 1.9.2022-30.4.2023.

Energiavirasto katsoo, että Väre Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se oli sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) voimaan tullessa, vastaisesti tarjotessaan toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille ainoana toimitusvelvollisena tuotteena pörssihintaan sidottua sähkönmyyntituotetta 1.9.2022-30.4.2023. Energiavirasto ei velvoita asianosaista korjaaviin toimenpiteisiin tästä päätöksestä ilmenevin perustein.

Energiavirasto katsoo, että Väre Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se oli sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) voimaan tullessa mukaisesti, kun se on pitänyt Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotteen myyntiehdot ja -hinnat julkisina ajanjaksolla 1.1.2022 – 31.8.2022.

Energiavirasto katsoo, että Väre Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 67 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se oli sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) voimaan tullessa, mukaisesti pitäessään Pörssisähkösojimus -tuotteen myyntiehdot ja -hinnat julkisina ajanjaksolla 1.9.2022-30.4.2023.

Energiavirasto katsoo, ettei Väre Oy ole toiminut sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin, sellaisena kuin se oli sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) voimaan tullessa, vastaisesti, kun se ei ole ilmoittanut Jatkuva Sähkö (nykyasiakashinnasto) -tuotetta Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palveluun 1.1.2022 jälkeen.

2659/040202/2022
1964/040200/2022

Energiavirasto katsoo, että Väre Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin, sellaisena kuin se oli sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) voimaan tullessa, vastaisesti, kun se ei ole ilmoittanut Jatkuva Sähkö (uusmyyntihinnasto) -tuotetta Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palvelussa ajanjaksolla 1.1.2022-31.8.2022.

Energiavirasto katsoo, että Väre Oy on menetellyt sähkömarkkinalain 68 §:n 1 momentin, sellaisena kuin se oli sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) voimaan tullessa, mukaisesti ilmoittaessaan Pörssisähkösopimus -tuotteen Energiaviraston Sähkön hintavertailu -palvelussa ajanjaksolla 1.9.2022-30.4.2023.

Sovelletut säännökset

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Asianosainen saa hakea muutosta tähän päätökseen valittamalla markkinaoikeuteen noudattaen mitä laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan tutkintapyyntöön tekijä ei saa hakea muutosta tähän päätökseen valittamalla.

Tätä päätöstä on sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2019) 38 §:n mukaisesti noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

Valitusosoitus asianosaiselle on päätöksen liitteenä.

Tiedoksianto

Päätös annetaan Väre Oy:lle tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti postitse saantitodistusta vastaan.

Lisätiedot

Lisätietoja asiasta antaa juristi Veera Vesterinen (p. 029 5050 2157, veera.vesterinen@energiavirasto.fi).

Liite	Valitusosoitus Väre Oy:lle
Jakelu	Väre Oy
Tiedoksi	Tutkintapyyntöön tekijä (sähköpostitse) Jakeluverkonhaltijat (sähköpostitse) Energiateollisuus ry (sähköpostitse) Kilpailu- ja kuluttajavirasto (sähköpostitse)

Työ- ja elinkeinoministeriö/Energiaosasto (sähköpostitse)

Maksutta

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikaisten laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n mukaan valituksessa on yhteystietojen lisäksi ilmoitettava myös sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite). Lisäksi on ilmoitettava valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita. Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimus päätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen.

Valitus tulee ensisijaisesti tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan asian sähköiseen vireillepanoon tuomioistuinasiaissa. Lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse osoitteeseen:

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

**faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu.

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2440 euroa.

Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinemaksulaki#P5>) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.